

PTUJSKI TEDNIK

Štev. 41

Cena 15 din

PTUJ, 14. oktobra 1960

Letnik XIII

Glasilo Socialistične zveze delovnih ljudi za območje bivšega ptujskega okraja
Izdaja »Ptujski tednik« z avtonomnim finanstranjem
Direktor Ivan Kranjčić
Odgovorni urednik: Anton Bauman
Uredništvo in uprava: Ptuj, Lackova 8
Telefon 156, čekovni račun pri Komun. banki Maribor podružnici Ptuj, številka 604-708-3-206
Rokopisov ne vračamo.
Tiska Mariborska tiskarna Maribor.
Celotna naročnina za tuzemstvo 750 din, za inozemstvo 1250 din.

NAŠ KUMENTAR

Naš predsednik Tito je prišel v domovino. Tudi ostali ugledni državniki, med njimi Naser, Nehru, Sukarno, Nkrumah in drugi, so že odpotovali iz New Yorka, y petek pa se bo odpravil na pot tudi premier Hruščev. S tem so zaključili generalno debato in probleme bodo v prihodnjih tednih obravnavali v odborih.

Zadnji poskus premiera Hruščeva, da bi razorožiten problem obravnavali na plenarnih sejah Generalne skupščine, je propadel, ker so zahodne delegacije preglasovale in se strinjale, da o tem govoro v političnem odboru. Hruščev je v svojem govoru dejal, da je razorožitev vprašanje nad vprašanjem in če ne bodo tega problema rešili z vso resnostjo in to takoj, bo nevarnost nove vojne vedno večja. ZDA nadaljujejo Dullesovo politiko »na robu vojne«, toda vsak čas lahko zdrknejo z roba v največjo nevarnost — v vojno.

Zahodni glasovalni stroj je dosegl, da so predlog predsednika Hruščeva zavrgli, češ da bi sovjeti hoteli izkoristiti sejno dvorano za propagandne govore, ne pa za dejanski sporazum. Tukaj imamo zopet dokaz, da se poslužujejo vseh mogočih izgovorov, samo da ne bi dosegli popustev napetosti v svetu in da bi razliko med Vzhodom in Zahodom še povečali.

KONGO V ZADNJIH DNEH

Po skoraj enotedenskem zastoj, med katerim so politični prvaki posameznih skupin nabirali svoje pristaje, se je zaplet zopet zoostрил do skrajnih meja. Mobutu, za katerega so menili, da je nosilec nekakšne srednje poti, je hotel aretirati premiera Lumumba, ker pa so ga stražile čete OZN, ni uspel.

V političnem oziru je Lumumba izgubil precej svojih pristajev, ne povedo pa zakaj. Kaže, da so pregovorili poslance, ki so vse do nedavnega zagovarjali misel, da bi morali preko parlamenta najti ustrezno rešitev konjunktivne krize. V Leopoldville se pojavljajo ljudje, ki niso imeli doslej v političnem življenju nobenega uspeha, zato pa so tembolj pod vplivom prozahodnih skupin.

Nekajkrat smo že pomnili, zakaj je prišlo do zapleta. K tej stvari lahko dodamo še spor med Vzhodom in Zahodom. Afričani zagovarjajo namreč misel, da bodo dosegli politično in gospodarsko neodvisnost šele tedaj, ko bo Afrika postala nevezana celina. Na Zahodu sodijo takšne težnje za izredno nevarne in zato so začeli z ofenzivo, v kateri naj bi odstranili vse takšne nevezane

Lumumba so takoj očitali, da je levičar, ker ne morejo v javnosti povedati, da se Lumumba, Nkrumah, Seku Ture in nekaj drugih, zavzema za nevezano celino, torej za izvenblokovsko politiko. Tega niso smeli povedati, ker bi dobila njihova sedanja politika povsem drugačen prizvok. Svetovna javnost bi spoznala, da se zahodnjaki ne borijo za Afriko, zaradi Afrike, pač pa da bi ohranili dejansko vse svoje politične, gospodarske in strateške koristi.

Zahodnjakom je mnogo do tega, da ostane Kongo v zahodnih vodah, saj je v tem napetem položaju Kongo s strateškega stališča izredno važen.

LAOS ZA NEVTRALNOST

Tudi v Aziji je Laos že dva meseca izredno nevarno žarišče, kj se lahko spremeni v hujiši zaplet. Po začetku razgovorov med laoskim premierom Suvano Fumo in odporniškim gibanjem Patet Lao je postalo jasno, da hoče ta azijska država voditi izvenblokovsko politiko.

V tem primeru gre za tri struje, za gibanje Patet Lao, ki se že šest let bori v pragozdovih in je levičarsko, nasprotna stran je prozahodna in dobiva pomoč od Američanov, tretja zakonita stla pa je zbrana okoli premiera Suvana Fuma in pedalskega kapetana Kongoa Lija. Ti hočejo neodvisen Laos, brez tujega vpliva in s samostojno notranjo ter zunanjo politiko.

Povratak predsednika Tita iz OZN

Najvažnejše vprašanje je mir

Predsednik republike Tito se je v sredo popoldne vrnil iz New Yorka, kjer je sodeloval na XV. zasedanju OZN kot vodja jugosl. delegacije. Po povratku je imel Tito pred 300.000 Beograđani in drugimi državljeni, ki so Tita navdušeno pozdravili, govor, v katerem je med drugim dejal:

Takoj, ko sem prišel v Združene narode in se sestal z mnogimi našimi prijatelji, sem videl, da je bilo prav, ker sem se odločil iti na zasedanje, kajti položaj je bil zares več kot napet, atmosfera pa je bila polna elektrike. Z eno besedo, kot ste videli tudi kasneje in vidite danes, prevladovala je atmosfera hladne vojne. Hladna vojna je ponovno oživela z vso silo in se vedno bolj zaostrova. Dejstvo, da so tja prišli mnogi šefi držav in vlad, najvidnejše predstavniki raznih držav kaže, da so narod vseh teh držav zelo zaskrbljeni za svojo bodočnost. Razume se, da so tudi med tem zasedanjem Generalne skupščine v polni meri prišlo do izraza strasti, ki bi mogle pripeljati človeštvo do kdo ve kakšne stopnje nevarnosti, če ne bi obstajala tiste sile, ki predstavljajo zavest človeštva, če ne b. obstajale sile, ki predstavljajo tudi večino človeštva in katere so na tem zasedanju glasno dale svoj glas proti nadaljnjemu zaostrovanju in iskale način, da bi se mednarodni položaj popravil. (Dolgotrajni vzkliki tovarišu Titu in aplavz.)

Dovolite mi, tovariši in tovarišice, da vam povem, zakaj sem hotel, dokler smo bili še na ladji, med prvimi nastopiti na tem zasedanju skupščine. To je bilo predvsem zato, da bi z našimi stališči, k sem jih pozneje v govoru in v razgovorih obrazložil, nekako prispeval, da bi se vzdušje v Generalni skupščini bolj normaliziralo. Hotel sem, da bi ukrepali tako in pokazal, da bi se bilo treba na kak mirlnejši način lotiti reševanja teh velških mednarodnih problemov, ki mučijo svet, in da bi bilo zelo nevarno, če bi se zaostrovanju šlo še dalje, če bi se duh hladne vojne preselil tudi v to najvišjo mednarodno ustanovo. Žal, zgodilo se je tisto, kar smo pričakovali. Kljub vsem našim naporom in naporom naših zaveznikov in prijateljev, neangažiranih držav, se je to vzdušje vendale

začelo čedalje bolj uveljavljati v Združenih narodih. Zato smo se takoj na mestu začeli zelo aktivno posvetovati z državniki neangažiranih držav in pri tem iskali pota in načine, po katerih bi ravnali, da ta razvoj ne bi krenil v nezaželeno smer, ampak da bi tudi to XV. zasedanje Generalne skupščine kolikor toliko prispevalo k pomiritvi v svetu.

Ostr govori, ki so se začeli v skupščini, so nas zelo vznemirili. V dogovoru s predsednikom indijske vlade Nehrujem, s predsednikom Združene arabske republike Naserjem, s predsednikom Indonezije Sukarnom in s predsednikom Gene Nkrumahom smo tedaj sklenili, da sestavimo dokument, ki bi ga Generalna skupščina lahko sprejela. Ta dokument je ime: takšno vsebino, da je bilo zares težko, da bi bil kdor koli protijemu in da se ne bi strinjal z njim. To dejanje je ogromna večna v skupščini in sploh v OZN pozdravila kot konstruktiven napor, ki naj bi privedel vsaj do ublažitve napetosti. Zahtevali smo, naj se sestane predsednik ZDA in predsednik vlade Sovjetske zveze, da bi vsaj mimogrede, v pričo predstavnikov vsega sveta, pokazala svojo dobro voljo, da bi pokazala, da upoštevata, kaj mislijo drugi narodi, kaj misli ogromna večina človeštva, ki želi mir — da bi pokazala, da tudi enadva želita v korist miru, v korist človeštva žrtvovati nekaj svojega prestiža.

Tovariši in tovarišice, čeprav, kot ste videli, nismo uspeli v polni meri, da bi bila naša resolucija dejansko sprejeta, sem mnenja, da smo lahko zadovoljni in da nam to, kar se danes dogaja v Generalni skupščini, ne sme vzeti poguma. Tudi mi smo omenili vse sile, vrednost vseh miroljubnih sil, in moramo si še aktivneje prizadevati in neutrudljivo delati v smeri, ki smo jo že določili, da bi prišlo do pomir-

itve — kajti, če bi države, ki so izven blokov, bile samo opazovalke in če se ne bi z vsemi silami trudile ohraniti mir in uresničiti sodelovanje, bi lahko prišlo do velike tragedije vsega človeštva.

Razume se, da nadaljnji razvoj dogodkov v Združenih narodih na ravno ohrabruje.

Toda brali ste, imeli ste priložnost videti, da je bilo mnogo več dobrih govorov v Združenih narodih, govorov, v katerih je bila izražena globoka zaskrbljenost in težnja, da bi prišlo do pomiritve na svetu, v prvi vrsti pa na tem najvišjem forumu.

Videji ste, da smo odločno povedali svoje mnenje o vsem, o čemer smo menili, da bi moglo imeti negativne posledice, in da smo povsod smelo razložili svoje stališče, ne glede na to, kaj je kdo mislil o tem, in ne glede na to, kako je to vplivalo na bilateralne ali osebne odnose.

Kako gledamo na položaj v prihodnosti?

Menim, tovariši in tovarišice, da ne bi smeli biti preveliki pesimisti, prav tako pa tudi ne pretirani optimisti. Kajti vse to, kar se je zgodilo na začetku tega zasedanja, ko je tolikšno število držav in narodov sklenilo odločno vstati proti vsakemu poskusu, da bi mednarodne probleme reševali na blokovski osnovi, in ko se je videlo, da bo tu vedno manj odločal nekakšen glasovalni stroj, vse to jasno kaže, da bodo morali tudi ti ljudje dobro premisliti in kreniti v drugo smer. Tisto, kar se je doslej zgodilo, bo imelo šele kasneje svoj pozitivni učinek.

Drugo in poglavito vprašanje, eno največjih, ki tarejo vse človeštvo, je bilo vprašanje razorožitve. Tu smo prvi poudarili svoje stališče, obrazložili smo, kako mi mislimo o tem vprašanju. Nihče nam ne more očitati, da se, denimo, v tem primeru ravnamo po stališčih Sovjetske zveze. Zakaj to je tudi naše stališče. In naše mnenje je, da bi bilo idealno, če bi lahko izvedli splošno razorožitev. Toda mi smo tam tudi realistično utemeljili stvari in smo zahtevali, da je treba vsaj nekaj storiti, da bi to vprašanje začeli postopno urejevati, tako da bi svet videl, da je dobra volja

na eni in na drugi strani. Ne bom se spuščal v to, kakšne nagibe vse imajo na Zahodu pred očmi, ko zavračajo sovjetski predlog, ki ga mi seve podpiramo, tako kot podpiramo tudi stališče Sovjetske zveze glede kolonialnega vprašanja, ker je to tudi naše stališče. Drugače ne moremo delat: in presoati samo zato, ker to ali ono ne bo všeč drugi strani. Ne moremo se odreči svojim načelom in stališčem, ki smo jih vedno zavzemali. Toda to ni novo stališče, to je naše stališče, ki smo ga že davno, davno zagovarjali.

Razumljivo je torej, da smo glede razorožitve v Združenih narodih v celoti podprli stališče Sovjetske zveze. Žal, namesto da bi prišli v ospredje kolonialno vprašanje in vprašanje razorožitve, ali vprašanje razorožitve in kolonialno vprašanje, so ukrepali tako, da so ta dva glavna problema potisnili v ozadje. Razumljivo je, da je pravilni proces obravnavanja teh vprašanj tudi našletel na težave, ko se je notranji položaj v skupščini začel ostrili. Zato pa ne more nihče dolžiti nas, neangažiranih sil, ampak one druge.

Moram reči, da sem si to pot v OZN pridobil ogromno izkustvo. Tam sem imel priložnost videti marsikaj. Ni mi bilo žal truda govornika s čim več državniki z ene, druge in tretje strani, da bi čim več zvedel in videl, kje se pravzaprav skrivajo tiste sile, ki so pobornice hladne vojne. To sem to pot videl in to je zame velik nauk.

Tovariši in tovarišice, tako jaz kakor vsi tisti, ki smo bili tam, smo bili zelo razočarani, denimo, z nastopom kanadskega in avstralskega delegata, ki sta prilivala olje na ogenj; reči moram, v določeni

Podtikanje požarov iz maščevalnosti?

V prejšnjem in tekočem tednu so bili na območju Občinske gasilske zveze Ptuj 4 večji požari, ki so povzročili nad 6 milijonov dinarjev škode. Vzroki požarov bodo dognani v preiskavi. Po ljudskem mnenju gre v vseh primerih za podtakanje požar iz maščevalnosti.

V soboto, 8. oktobra t. l. je izbruhnil požar po 23. uri pri kmetu Jožetu Finguštu v Zg. Jablanah 16, ki mu je uničil veliko novo gospodarsko poslopje. Škode je nad 2 milijona dinarjev. V nedeljo, 9. oktobra po polnoči pa je uničil požar gospodarsko poslopje in okrog 3 vagone krompirja kmetu Francu Kmetcu iz Škol 38. Se isti dan po polnoči ob 13. uri je požarna nesreča zadela še družino Stefana Dobrčka iz Sp. Jablan. Tudi tukaj je bilo žrtev požara veliko kmetijsko gospodarsko poslopje. Pri gasenju sta bila močno poškodovana dva gasilca iz Maribora, ki so ju morali takoj prepeljati v mariborsko bolnišnico. V nedeljo, 9. oktobra t. l. ob 20.15 je izbruhnil ta dan še tretji požar pri Stanku Zupančiču v Hajdošah št. 16. Tukaj je zgorela samo kopicla slame in požar se

širil. Vsekakor bodo predavatelji o dnevu in uri predavanja pravčasno obveščeni, da si bodo lahko priskrbeli vozilo ali pa se poslužili obstoječih prevoznih vozil. Nekaj težav bo še s pripomočki, raznimi aparati, ki jih še nima DU dovolj na razpolago, nimajo pa jih tudi vse šole ali društva.

Possebnih težav ne bo, zlasti če bodo vsi sodelujoči razumeli resnost dela DU in upoštevali obstoječe možnosti, sredstva in izkušnje. V veliko oporo pri tem delu bo vsem sodelujočim zavest, da ljudje z veseljem sprejemajo njihovo prizadevanje ob spoznanju, da so jim predavanja potrebna in koristna. Iz leta v leto se bo delo DU tehnično in vsebinsko izpopolnjevalo in bo doseglo uspehe, ki so možni le ob dobro organizirani kulturno-prosvetni dejavnosti. V. J.

Široko izobraževalno delo

Delavska univerza v Ptuj u končala predpriprave

Po sedanjih pripravah na delo Delavske univerze v Ptuj u in izobraževalnih centrov na sedežih šol v ptujski občini in po kolektivih, po zanimanju prebivalstva za razna predavanja ter po predavateljskem aktivu v republiki, okraju in občini se obetajo v naslednjih mesecih uspehi na področju izobraževanja odraslih in mladine.

Upravnica Delavske univerze tov. Meta Feldin se je z vso vno močjo lotila vseh organizacijskih priprav za delo Delavske univerze (DU) za čas 1960/61.

V občini Ptuj je sedaj 24 izobraževalnih centrov na sedežih šolskih okolišev, poleg teh pa so še splošni in strokovni izobraževalni centri po podjetjih in na družbenih posestvih (»Haloze«, »Dravsko polje«, »Ptujsko polje«). Večina centrov že ima program predavanja za čas 1960/61, nekateri pa že tudi zagotovljene domače predavatelje.

Pri vsem dosedanjem organizacijskem delu je bila Delavska univerza v pomoč Ideološka komisija Obč. komiteja ZKS in Občinskega odbora SZDL Ptuj ter komisija za kulturno-prosvetno dejavnost, izobraževanje in tisk pri Občinskem sindikalnem svetu Ptuj. Njihovi člani so obiskali teren, se pomenili s člani že obstoječih izobraževalnih centrov (IC) ali pa pridobili za delo IC

primerne člane iz vrst prosvetnih delavcev in društvenih funkcionarjev ter skupno z njimi sestavili program predavanj, kolikor teh niso prej izdelali sami centri.

Po željah za predavanja, ki so doslej sporočene DU, je razvidno, da so izobraževalni centri pravilno razumeli namen izobraževanja odraslih in mladine. Po programih predavanj se vidi, da se na podeželju najbolj zanimajo za ekonomsko-politična in zunanje politična vprašanja, v kolektivih pa še posebej za strokovna predavanja. Večina staršev zanimajo vzgojna predavanja, mladino pa predavanja, ki se nanašajo na njihovo bodočnost, delo in življenje.

Staršem in mladini se bosta najrajše posvetili poleg DU še šola za starše in šola za življenje, ki so in bodo v krajih, kjer je zanimanje za njihovo ustanovitve največje.

Predavatelji bodo večinoma iz občine Ptuj iz vrst političnih delavcev in strokovnih delavcev, zbrani v predavateljskem aktivu. Nekaj predavateljev bo prihajalo iz predavateljskega aktivu DU v Mariboru in iz Ljubljane. Za predavateljski aktiv so že in še bodo posebna vzorna predavanja v Ptuj u. v Kidričevem in v Majsperku. Predavateljem bodo v pomoč razpoložljivi avdiovizuelni

pripomočki (kinoaparatura, magnetofonski trak, plošče itd.), ki so na razpolago DU, šolam in društvom.

Glede časa predavanj pa so želje različne. V strnjajih vaseh želijo prebivalci predavanja večnoma ob večerih med 18. in 20. uro, po razkropljenih naseljih pa v nedeljo popoldne na sedežih šol, kjer se ob nedeljah zberejo ljudje s celotnega šolskega območja. Tam bi bila predavanja med 8. in 10. uro popoldne ali pa zvečer med 17. in 19. uro. V večini krajev bodo predavanja v šolskih prostorih ali pa v prosvetnih dvoranah, kjer jih pač imajo. V večini krajev najbolj odgovarja šola (zakurjeno, na razpolago kinoprojektor, magnetofon itd.). Po vaseh, kjer ni prosvetne niti gasilske dvorane, bodo pa predavanja v večji hiši enega izmed vaščanov. Po podjetjih bodo predavanja v obratnih prostorih ali v prostorih društev in organizacij, kjer te imajo svoje prostore.

Precej težav bo nedvomno v zvezi s prevozi predavateljev v kraje predavanj. Manjši del predavateljev ima svoja osebna vozila, ostali del pa si bo moral pomagati z vozilom Občinskega komiteja LMS in DU, ki imata skupno vozilo, ali pa z vozilom podjetij, kjer so v službi, kjer jim bodo to dopustili in omogo-

Iz naših mest, trgov in vasi

O Haložah in Haložanih

izpred 100 let

(Dopis v »Novicah« z dne 20. februarja 1861)

O nas, naših razmerah in šegah prinašajo razni neslovenski časniki in knjige napačne in lažne vesti bodisi iz nevednosti ali nalašč, zato je treba svoje in dopise takih krpačev dostojno preresetati. Tako pridobite v 6. listu 1. l. »Wocheblatt der steiern. Landw. Ges.« dopis s Ptujске gore, opisujoč razgled odondod, lepo cerkev, Haložane ter nekatere njih domače šege. O razgledu pravi dopisnik, da so Halože prijazno hribovje, polno naravnih lepot in rodovitnih dolin, kjer se kažejo prijetne planjave in bujne gorice.

O Haložanih veli dopisnik, da so velike, sloke in krepke postave; moški se oblačijo v kratke sukne, dolge hlače, visoke, tesne škornje, ki se trdno prilagajo, nosijo večino okrogle sive klobuke in na kratko pristrizane lase. Če so s kratkimi sukni mišljene kamižole, ki jih nekateri še nosijo, bi bilo, čeprav niso sukne v pravem pomenu; če pa s tem misli navadne sukne, tedaj to niso njih narodna noša, temveč novejša, ki jih tudi drugi nosijo. V narodno nošo oblečen Haložan ima moder plašč ali pa, pogostoma, kožuh. Ob delavnih je oblečen v surino (obležka iz domačega platna); dolge ali po sarah hlače so pridobitev naših dni, navadno se vidijo breguške, ki segajo do polovice goleni, pozimi pa hlače v sare. Klobuki so navadno vsi okrogli. Dekline si ovijajo glavo večidel s pečo, zlasti ob svetkih; pozimi, ako se da, imajo toplejše robce. Dalje blodi dopisnik: Poljanci imajo večidel škrlatno-rdeče oprsnike in nas po svojih imenih spominjajo, da izhajajo od Turkov, na primer Sagadin, Mustafa, Predikaka. Ne samo ptujski Poljanci, temveč tudi pravi Haložani po dolih, dnih in holmih imajo svetelne rdeče oprsnike in na njih bele gumbce. Haložan v narodni noši ima moder plašč, včasih kožuh, rdeč oprsnik z belimi gumbi, breguške do sredine goleni, pozimi hlače v sare, precej visoke škornje in klobuk z nizko talovko. Da bi bili naši ljudje turškega pokolenja, kaj takega nam še najhujši sovražniki niso oponašali. S to trditvijo je dopisnik jasno pokazal svoje zgodovinsko znanje; vsaka drobna zgodovinska knjižica, vsako berilo bi mu ta mrak razvedrilo. (In vendar so novejša raziskovanja potrdila, da izvirajo imena Salamun, Predikaka in druga iz dobe, ko so se pri nas naselile nekatere turške oz. bosanske družine. Opomba prichčevalca) Haložan, piše dalje dopisnik, strastno ljubi vino in »dolce far niente«, kar je iz italijanske »sladko je nič delati« — zato ostane večin siromak. Res ljubi Haložan vinsko kapljo in mastno pečenko kakor skoraj vsak zdrav Slovenec na Stajerskem, pa kdo bi mu tega ne privoščil? Saj se je vse leto trudil v goricah, in to mu je sedina plača za toliko potnih srag

in žuljev; da pa je med Haložani mnogo siromakov, za to je treba vzrok drugod iskati; pijavke, ki jim kri pijejo ter jih v siromaštvo tirajo, so v Ptujju in še drugod doma. Več primerov tega gnusnega odušstva kanimo ob drugi priložnosti opisati. Tu se še fureži in sedmine obslužavajo. Ko Poljanci in gornji Haložani zakoljejo svinjo, povabijo prijatelje in pripravijo večerjo. Tej pojedini pravijo gornji Haložani furež, spodnji pa kolne; to na nemško z besedo Freudemahl prestavljata, je glupa nevednost. Pogance je druga bebeda kakor gibance, ki jim se prve so ajdove pogače, ker se ajdi tudi poganka veli; druge, navadno pšenične pogače, so iz gub ali gib, vendar se tudi

prvim pravi gibance. Kaka hrana so pa »pudicen«? Bralec bi lahko s tem kako rimljansko skubo ali speko mislil, menda za sramežljive deklice, pa ni tako; gospod prevačnik je skrapl to iz naših povitic, kar je iz korenike vi-. Na koncu svojega spalnega dopisa še enkrat Cirkovčane k Haložanom prištevata. Se ptič okoli svojega gnezda log pozna.

Gospod G-r! Pustite opisovanje naših ljudi in šeg, prevračevalcev ne potrebujemo več, zadosti so je lagali o nas s svojimi nevednimi čekarijami, tudi vi se trudite po njihovih vzorcih svoje lažidopise krojiti, pa take bomo z jeklenim pisalom odbijali ter njih napake svetu razgrinjali. Haložan

Proslavili so 25-letnico mature

V soboto, 8. oktobra 1960, so se v Ptujju v posebni sobi gostišča na Bregu sestali nekdanji študentje ptujске gimnazije, ki so 1935. leta opravili maturo. Od tega njihovega pomembnega dogodka je minilo 25 let. Sedaj so se sestali, da bi skupno s takratnimi profesorji obujali spomine na čase, ki so jih skupno preživeli pod gimnazijsko streho ob prizadevanju, da bi dosegli za življenje čimveč koristnega in potrebnega znanja. Glede tega je bila ptujška gimnazija na dobrem glasu. Letos slavi 90-letnico obstoja. V življenje je poslala vrsto izobraženih maturantov, ki so se z visokošolskim študijem in z udeležbo v NOV in v naši revoluciji usposobili za odgovorne funkcije in vseh področjih našega povojnega družbenega življenja. Danes uspešno opravljajo svoje delo kot politični, pravni, prosvetni, upravni in drugi delavci širom naše republike in izven njenih meja. Iz ptujске gimnazije pa je odšlo v življenje tudi pred dovrsitvo študija več mladih revolucionarjev, članov SKOJ in KP, ki jim režim predarilske Jugoslavije ni pustil štu-

dirati. V NOV in v revoluciji so se našli na bojnih položajih s svojimi sošolci in so skupno z njimi in svobodoljubnim ljudstvom izbojevali zmago napredka nad fašizmom in nad izkoriščevalci.

Tega jubilejnega srečanja sta se udeležila tudi prof. Fran Alič, predvojni ravnatelj gimnazije, in prof. Franjo Stiplošek, iz Ljubljane so prišli prof. Viktor Merc, Jože Pavličič, sekretar za pravosodje LRS, in dr. Franc Vrtnjak, podpredsednik gospodarskega sodišča; iz Kranja je prišel inženir Tone Hegeduš, ravnatelj ekonomske in trgovske srednje šole; iz Škofje Loke dr. Bojan Petrič, predsednik Okrajnega sodišča; iz Kopra dr. Svetozar Polič, predsednik Okrajnega sodišča; iz Maribora sta prišla Mihael Feguš, profesor na trgovski srednji šoli, in Rudi Ilec, upravnik internata srednje kmetijske šole. Iz Ptujja so bl navzoč Jože Belšak, nameščenec Zadrughne hranilnice in posojilnice, Franc Cestar, nameščenec Komunalne banke, in Marjana Novak - Makovec, nameščenka Okrajnega sodišča Ptuj. Franc Simonič in drugi sošolci so se

Srečanje maturantov ptujске gimnazije letnika 1935. — Od leve proti desni: Mihael Feguš, Viktor Merc, Svetozar Polič, Anton Hegeduš, Fran Alič, Jože Pavličič, Franc Cestar in Rudolf Ilec.

Sindikalni koledar

Danes, 14. oktobra 1960, ob 14. uri bo polletna konferenca Sindikalne podružnice Tovarne strojil Majšperk. Konference se bosta udeležila predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Jože Segula in član Občinskega sindikalnega sveta Maksimiljan Serdinšek.

Danes, 14. oktobra 1960, ob 15. uri bo na Osnovni šoli v Markovcih prvi redni letni občni zbor Sindikalne podružnice osnovne šole Markovci. Občnega zbora se bosta udeležila član predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Franc Kekec in članica Republiškega odbora sindikata prosvet-

ni in znanstvenih delavcev Slovenije ter tajnica komisije Sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev občine Ptuj Kristina Sepec.

V nedeljo, 16. oktobra 1960, ob 17. uri bo polletna konferenca sindikalne podružnice Doma onemoglih Muretinci. Konference se bo udeležil član Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Stane Strelec.

V ponedeljek, 17. oktobra 1960, ob 15. uri bo v Sindikalnem domu železničarjev polletna konferenca sindikalne podružnice Kmetijskega gospodarstva »Ptujsko polje« Ptuj. Konference se bo

posebna ekipa komisije za higijensko tehnično zaščito pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje Maribor. Predavanja bo za naslednje delovne kolektive: Gradbeno podjetje »Drava« Ptuj, Remontno podjetje »Remont« Ptuj in Opekarno Zabjek-Janežovi.

Istega dne, 18. oktobra 1960, ob 17. uri, bo v veliki dvorani občinskega komiteja ZKJ predavanje o varnosti pri delu za naslednja podjetja: Strojne delavnice Ptuj, Zago Rogoznica in Splošno mizarstvo-Zaga Ptuj.

V četrtek, 20. oktobra 1960, ob 8. uri jutratja bo v veliki dvorani Občinskega komiteja ZKJ Ptuj drugo redno zasedanje o gibanju proizvodnje, osebnih dohodkih in skladih podjetij v obdobju prvega polletja 1960 v primerjavi s prvim polletjem 1960 in o problemih higijensko tehnične zaštite ter varnosti pri delu.

V času od 16. do 23. oktobra 1960, bo »Teden varnosti pri delu«. V tem času bo naloga izvršnih odborov sindikalnih podružnic, da skličejo seje, na katerih naj obravnavajo probleme nezgod na delovnih mestih in izboljšanje varnosti pri delu ter higijensko tehnične zaštite. V »Teden varnosti pri delu« se bodo sestali na seje delavski sveti v vseh gospodarskih organizacijah, ki bodo obravnavali probleme s področja higijensko tehnične zaštite, varnosti pri delu in zdravstvenem stanju delovnega kolektiva.

Iz Programa in zapiskov ObSS Ptuj

ALI JE BLAGO RES VOLNENO?

Morda si boste za nivo nabavile kaj novega, plašč, obleko ali kar si že bodi. Prav lahko, da boste pri tem v zadržki, ker si boste želele volnenega blaga in ne boste vedele, če je blago res volнено. Kako boste to spoznale?

Volneno blago tkejo iz čiste volne. Vendar pa često prodajajo za volneno blago tudi drugo blago, ki z volno nima dosti ali pa sploh nobene zveze, ki je torej iz bombaža. To je volneno blago slabše kakovosti. In težko je takoj ugotoviti, ali je res volneno ali ni. Navadno potem kupec blago mečka, da bi videl, ali se zmečka. Čista volna se namreč takoj zopet raztegne, zlasti še, če je odlične kvalitete. Le-to pa radi pomešajo s čisto svilo. O tej pa tudi vemo, da se ne pomeška in da je zelo mehka in topla.

Kako pa je z volnениm blagom slabše vrste? Pri tem blagu je navadno osnova bombažasta, v teku pa je volnen. Osnova, to so niti, ki tečejo vzdolž blaga, v teku pa počez. Ko boste torej kupovale blago in bi rade vedele, kakšne kvalitete je, napravite takole: na majhnem vzorčku razcefrajte položne in vodoravne niti. Če se nitke kodrajo, pomeni, da so volnene, če pa ostanejo gladke, potem so bombažaste.

Lahko pa še drugače poizkusite. Košček blaga sežite. Bombaž bo gorel s plamenom in ko bo zgorel, bo ostalo mnogo drobnega pepela. Volna pa je cvrč in pri tem neprijetno diši po roževini. Lahko bi tudi stehali nekaj nitk vodika in enako število nitk osnove. Volna je lažja od bombaža. Če boste torej ugotovile, da so nitke z ene strani težje, to pomeni, da blago ni samo volneno. Seveda pa poskus ne pride v poštev za praktično uporabo.

opravičili ter so poslali zbranim priščelci čestitke.

Po tem, da so imenovani v družbi prebili skoraj vso noč, je lahko trdit, da so si imeli mnogo vsega povedati, saj so bila leta po njihovi maturi polna svetovnih in domačih dogajanj, zlasti pa po v drugi svetovni vojni, po kateri so se preživeli zopet zbrahi in prišli za delo za lepšo bodočnost naše in bodočih generacij. V. J.

Predavanje o Alžiru

Mladinski klub OZN v Ptujju je priiskrbel Ptujčanom 10. decembra t. l. zuečur v Titovem domu zanimivo predavanje o Alžiru. Predavatelj je kapetan alžirske narodnoosvobodilne vojske g. Mohamed Ali Si v angleščini, prevajalka pa sta tuva člana Mladinskega kluba OZN iz Ljubljane. Uvodoma je pozdravil vse navzoče tov. Karl Sepec, ki je v imenu Delavske univerze in navzočih pozdravil predavatelja in njegovo spremstvo iz Ljubljane ter se je zahvalil množici za tako številni obisk, obenem pa je sporočil spored prihodnjih podobnih predavanj v Ptujju.

Navzoče je nagovoril predavatelj kapetan Mohamed Ali Si v slovensčini, kolikor se je naučil v času nekajmesečnega bivanja v Jugoslaviji, nato pa je govoril v angleščini o 6-letni težki borbi alžirskega ljudstva. Francoska regularna vojska si že 6 let prizadeva s silo zatreti alžirsko narodnoosvobodilno gibanje in borbo proti kolonializmu. Alžirsko ljudstvo hoče svobodno zaživeti na svoji zemlji, hoče se rešiti zaozlosti in končno zaživeti človeka dostojno življenje. Alžirsko ljudstvo hoče biti svobodno in neodvisno. Govoril je o razmerah v njegovi deželi, o posledicah francoskega izkoriščanja dežele, o revnih gospodarskih in kulturnih razmerah domačega ljudstva, zlasti pa o neizprosni nasilju in zatiranju v teh letih upora.

udeležil član Ob. sindikalnega sveta Ptuj Franc Golob.

V torek, 18. oktobra 1960, ob 16.30 bo prvi redni letni občni zbor sindikalne podružnice Osnovne šole »Ivana Spolnjaka« Ptuj. Občnega zbora se bosta udeležila Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Feliks Bagar in član predsestva Občinskega sindikalnega sveta Adolf Praprotnik.

V torek, 18. oktobra 1960, ob 15. uri bo v okviru »Tedna varnosti« v Sindikalni dvorani Gradbenega podjetja »Drava« Ptuj predavanje s filmom o varnosti pri delu. Predavanje bo izvedla

Predavateljeva izvajanja so poslušalci večkrat prekinili z aplavzom, saj je govoril ljudstvu, ki je samo doživljalo enako usodo in se je končno po težki borbi rešilo fašističnega nasilja in kapitalističnega izkoriščanja. Razveseljuje ga, da se je predavanja udeležilo največ mladih in mnogo odraslih, ki so napolnili kino dvorano do zadnjega kotička in so vneto poslušali samega govornika in prevajalko. Govoril je o Alžiru, ki je bil občutljiv, da je prišel med ljudstvo, ki ga razume in mu želi, da bi še prišel v Ptuj predavat in da bi lahko prinesel vest, da je Alžir svoboden in da njegovo ljudstvo obnavlja, gradi, olupšuje, vzgaja in izobražuje svojo mladino in ustvarja svojemu ljudstvu lepšo bodočnost.

Govornik je svoj govor zaključil v slovensčini in je bil ob koncu govora deležen dolgega aplavza. Vsekakor je lahko odnesel iz Ptujja najboljši vtis, saj je videl pred seboj v dvorani množico, ki ga je pozorno poslušala in razumela.

Mladinski klub OZN Ptuj mu je izdelal v spomin album Ptujja, ki ga je založil Turistično in olupševalno društvo Ptuj. Izročila mu ga je tov. Bojana Sršenova, ustanoviteljica kluba v Ptujju, ki je prvi OZN klub v Sloveniji, slovi po svoji aktivnosti in zgledu drugim krajem, da je mogoče tudi na tem področju mnogo storiti za izobraževanje mladine in odraslih.

1903. leta je bil upokojen učitelj Vobič in na njegovo mesto postavil učitelj Žunkovič. Ta je vodil upraviteljske posle do prve svetovne vojne, ko je bil vpoklican leta 1915 v vojsko. Za njim je prevzel vodstvo šole Ivan Čeh. Možeje in mladeniči od 18. do 50. leta so bili vpoklicani. Doma so ostale le ženske, otroci in stari. Kakor ob vsaki vojni, tako je bilo tudi v tej obvezno (dajo) zbiranje živil. Zivila in ostalo blago se je dobilo le na načrznice. V naše kraje so se naselili ruski ujetniki. Ljudstvo jih je vzljubilo. V Muretince so prišli tudi begunci iz Galicije. Med ujetniki je izbruhnil tuberkulozni legar, ki je zahteval mnogo žrtev. Med ljudstvom pa se ta bolezen ni razširila. Toda leta 1918 je pri nas razsajala takozvana španska bolezen, ki je zahtevala mnogo žrtev. Med prvo svetovno vojno je bil pouk zelo nereden. Zaradi tega so bili usneli minimalni.

Šola v Grišnici je bila po vojni razširjena v sedemrazrednico. Isto leto je bila otvorena vzporednica k prvemu razredu. Naslednje leto pa že vzporednica k drugemu razredu. V naslednjih letih je število učencev naraščalo tako, da so otvorili še vzporednice k tretjemu in četrtem razredu. Zaradi pomanjkanja učilnic je bil pouk v štirih razredih v dveh izmenah. Tako je bilo leta 1920 11 oddelkov.

Prišla je druga svetovna vojna.

Nekaj iz zgodovine šole v Grišnici

Prebivalci Grišnice in celotnega šolskega okoliša so proslavili letos izredni in pomembni jubilej — 200 let, odkar se je pričel pouk v Grišnici. Celi dve stoletji sta minila, odkar so si lahko v šoli ljudje nabirali znanje za življenje. Mnogi ljudje tega šolskega okoliša, ki so končali osnovno šolo, so ostali v glavnem domu in le redkim posejincem je bila dana možnost, da so nadaljevali šolanje v gimnaziji ali kakšni drugi šoli.

Upraviteljica šole tov. Poldka Stanič je dejala ob slovesnosti v nedeljo, 2. oktobra 1960, med drugim naslednje:

»Po poročilih, ki smo jih dobili iz kronike arhiva lavantinskega konzistorija v Mariboru, je razvidno, da se je pouk na tukajšnji šoli pričel leta 1760. Kot prvi učitelj, ki je bil obenem mežnar, je omenjen Johann Perger. Prve učence so poučevali čitanja, pisanja in nekaj računanja, in to v takratni mežnarji. Poučevalo se je le v nemščini. V istem času je znal pisati le malokdo. Učitelji, ki so omenjeni za Pergerja, ki so bili: Markovič Se-

mon, Marko Michl, Lah Matijas, Cimerman Bernhard, Kosar Valentin, Cagran Jakob in Vobič Jožef. Ker je bil pouk le v nemškem jeziku, je bilo v začetku pri pouku le malo učencev, ker ljudje niso radi pošiljali svojih otrok v nemške šole. Na šoli je vladal celo tak režim, da je bilo otrokom strogo zabičano, da morajo tudi na poti iz šole domov govoriti nemški. Kdor pa se je pregrešil proti tej zapovedi, so mu za kazen obesili na hrbet tablico, ki so jo imenovali »Windsche Tafel«. Nositi jo je moral tako dolgo, dokler se ni drug pregrešil zoper šolske predpise. Iz tega lahko sklepamo, da so že tedaj podcenjevali in zasramovali našega človeka, njegov jezik in njegove slovenske navade.

Leta 1819 je bila stara mežnarja porušena, z uporabnim materialom pa je bilo sezidano šolsko poslopje, ki je imelo le eno učilnico. Šolo so sezidali takratne grajščine v Muretincih, Zamušanih in Dornavi. Večina dela je bila opravljena s kulukom. Tako so pričeli poučevati v novi

učilnici leta 1821. Šolo pa je obiskovalo okoli 20 otrok. Da bi učitelja gmotno podprli, mu je odstopila takratna občina dve njivi, ki jih je takratni učitelj obdeloval. Zaradi že precej urejenih takratnih razmer se je število šolskih otrok hitro večalo. Šolo so morali razširiti. Ker se to v mežnarji ni dalo izvesti, so sklenili sezidati novo šolsko poslopje, ki bi naj služilo samo kot šola.

Leta 1843 je bilo sezidano poslopje sedanje stare šole in to kot dvorazrednica. Isto leto je bil vpisan v šolo že 130 otrok. K stari šoli pripadajoče gospodarsko poslopje pa je bilo sezidano leta 1844, in sicer iz preostalega materiala stare mežnarje.

Šolo so obiskovali učenci iz naslednjih vasi: Formin, Gajevci, Piacarovci, Mala vas, Muretinci, Zagajčci, Moškanjci, Čunkovci, Mezgovci, Zamušani, Tivolci, del Prvence in Prerad.

Leta 1852 je umrl prvi stalni učitelj Kosar Valentin. Za njim je prevzel mesto učitelj Cagran Jakob, ki je uvedel slovensčino kot učni jezik, nemščina pa je ostala le kot učni predmet. Seveda to ni šlo brez težav. Šoloobiskovalnih otrok je bilo tedaj že 270. Ta učitelj se je mnogo bavil s sadjarstvom ter je kot učen sadjar zaslovel v vsej ožji in širši okolici. Njemu je sledil učitelj Vobič Jožef, ki je bil po-

leg učitelja še mežnar in organist.

Leta 1864 so se odcepili od te šole Mezgovci in se priključili šoli v Dornavi. Vendar pa je število učencev ostalo približno enako. Šola se je imenovala tedaj »Parschules«, učitelj pa je imel naslov »Schullehrers«. Dohodki tedanjega učitelja so bili iz prostovoljnih zbir. Leta 1820 je bila vpeljana šolnina, in sicer na učenca 1 goldinar in 24 krajcarjev. Mežnarska služba je bila odpravljena 1860. leta. Šola se je odslej imenovala narodna šola.

1877. leta je sklenil 'krajevni šolski svet šolo razširiti v trirazrednico. V načrtu so imeli, da bi stari šoli napravili prizidek. Vendar niso dobili potrebnega dovoljenja. Zato je sklenil šolski svet, da najamejo sobo za prvi razred pri posestniku Miklu Tomazu. Obenem so zaposlili za tretjo učno moč. Leta 1881 je bila šola razširjena v trirazrednico.

Ker je bilo šolsko poslopje premajhno, so sklenili, da bodo sezidali novo šolsko poslopje. Šola je imela tedaj že 413 šoloobiskovalnih otrok. Zato so sezidali novo pritlično šolo z dvema učilnicama. Leta 1891 je bila šola razširjena v štirirazrednico. Štolski za gradnjo nove šole so znašali 5000 goldinarjev. Leta 1901 je bila ta šola nadzidana za eno nadstropje. Tedaj je bila šola razširjena v šestrazrednico. To leto je bilo že 492 otrok.

(Nadaljevanje na 4. strani)

KULTURA in PROSVETA

Jubilejna razstava akademskega slikarja Jana Oeltjena

Preteklo nedeljo je bila odprta v Ptuju jubilejna slikarska razstava akademskega slikarja Jana Oeltjena. Veliko število Ptujčanov je prišlo k otvoritvi in s tem počastilo osemdesetletnega slavljenca, ki z nekaterimi predsedniki že petdeset let živi med nami.

Razstavo je odprl in pozdravil slikarja ter vse navzoče prof. Jože Mauček, nato je v daljšem referatu govoril o slikarju in njegovem delu tov. Branko Rudolf iz Maribora. Slikar Jan Oeltjen je doma iz severnonemške pokrajine Mecklenburg. V mlajših letih je mnogo potoval po Evropi, zlasti po Italiji, kjer je študiral klasične in moderne mojstre, vedno pa se je vračal v Ptuj, ki se mu je tako priljubila, da se je pri nas stalno naselil. Opisujejo Oeltjenovo umetnost, je tov. Rudolf govoril o raznih slikarskih vzornikih, ki naj bi vplivali na slikarja, vendar je poudarjal njegovo samoniklost. Če bi ga le hoteli kam uvrstiti, da ga prišteliki k ekspresionizmu. Vendar to ni tako važno. Jan Oeltjen je slikar naših Haloz in naših Haložanov. Cloveki, navajen gledati na sliko bolj fotografijo kakor kaj drugega, sprva ne bo razumel Oeltjena, zato smo bili hvaležni tov. Rudolfu, ki nam je pri ogledovanju slik s pojasnjajočo besedo razlagal bistvo Oeltjenove umetnosti. V teh slikah je mnogo simbolične, podobno kakor v nekaterih delih našega pisatelja Cankarja. Ljudje in živali na

slikah se zlivajo z ostalo naravo, ki jih obdaja. Avtoportreti in portreti nam prikazujejo ljudi ne toliko po zunanjem izrazu kakor po njihovem notranjem intimnem bistvu. Res je sicer, da se zde Oeltjenove slike nekaterim kljub soncu in svetlobi nekoliko hladne, torej ne tako mehke in tople kakor pri naših impresionistih Jakopiču ali Groharju, vendar moramo pomisliti, da je Oeltjen severnjak in realista, daleč od sentimentalnosti in

špekulacije. Njegova platna so res umetnost.

Slikarja Oeltjena lahko prištevamo k našim, slovenskim slikarjem, saj je kot umetnik, čeprav po rodu tujec, črpal iz naše domačijske stvarnosti. Razen tega pa imajo njegova dela precejšnjo socialno noto.

Oeltjenova jubilejna razstava je odprta v muzejskih razstavnih prostorih od 9. do 23. oktobra vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 16. ure. Obiščite jo!

Mariborski mladi literati in glasbeniki v Ptuj

V torek, 11. oktobra 1960, je bil v dvorani Glasbene šole v Ptuj literarno-glasbeni večer, ki so ga priredili mladi literati in glasbeniki iz Maribora. Prireditve je bila v okviru Mariborske kulturne revije. Zanimanje za njo je bilo zlasti med mladino, ki je tudi zasedla pretežni del dvorane, da pa ni bila dvorana popolnoma zasedena, je bilo največ krivo zelo slabo vreme.

Na literarno-glasbenem večeru so se nam predstavili štirje mladi pesniki Franc Forstnerič, Slavko Jug, Manica Skorjanec in Marijan Kramberger. S prozimi sestavki sta sodelovala na prireditvi Janez Mikuž in Smiljan Rozman.

Glasbene točke sta pripravila oboist Branko Mlakar in pianistka Nena Gornjak-Hohnjec. Največji aplavz pa je žela sopranistka Breda Jankova, ki je s svojim čistim in prijetnim glasom prav mojstrsko zapela arijo Kerubina iz »Figarove svatbe«, arijo Suzane

ne tudi iz »Figarove svatbe« in eno arijo iz »Hoffmannovih pripovedk«. Ptujčani so jo še posebno nagradili z dvema šopkoma nageljnkov, ki ji ju je izročil mali Pirš.

Točke je prijetno povezoval napovedovalec Slavko Potrih in poslušalci in gledalci v dvorani niso opazili, da je trajal program kar nepretrgoma uro in pol.

Program literarno-glasbenega večera je bil vsem navzočim zelo všeč in bi bilo prav, da bi se mladi literati in glasbeniki iz sosednje Maribora večkrat potrudili v Ptuj.

DESTERNIK

Poravnalni svet v Desterniku vestno opravlja svoje naloge. V septembru je razpravjal 21 zadev in dosegel 10 poravnav, ostalih 11 zadev pa bo odstopil na željo strank v rešitev občinskim upravnim organom ali sodišču. Mesečno se nabere do 20 novih zadev, ki jih stranke same ne morejo rešiti, z uspehom pa jih rešuje poravnalni svet kot posrednik in svetovalec, čigar sugestije večina ljudi rada upošteva.

OBVESTILA

Delavske univerze Ptuj

V petek, 14. oktobra, bo ob 20. uri v šoli v Kidričevem predaval tov. A. ožj Jere, direktor Voinenke v Majsperku odbornik zbora proizvajalcev občine Ptuj, o temi: »Odnos med podjetjem in skupnostjo«.

V šoli v Dornav bo v petek, 14. oktobra, ob 19. uri predaval dr. Vladislav Pirš, zdravnik iz Ptuj, o temi: »Zdrav zakon — zdrav rod« Predavanje je namenjeno odraslim in mladini z dornavskega šolskega območja.

V Ptuj bo v petek, 14. oktobra, ob 9. uri depodne v dvorani občinskega komiteja ZKS posvetovanje vodi izobraževalnih centrov z analizo desedanjih priprav na začetek predavanj delavske univerze v ptujski občini.

V šoli v Cirkulaneh bo v nedeljo, 16. oktobra, ob 8.30 predaval tov. Miro Bračič, predsednik sveta za šolstvo OLO Maribor, o »mednarodnem političnem položaju v zvezi s XV. zasedanjem OZN v New Yorku. Predavanje je namenjeno širši javnosti z območja šole Cirkulane.

V kino dvorani v Ptuj bo v ponedeljek, 17. oktobra, ob 19.30 predaval častnik tov. Miran Ogrin iz Ljubljane o temi: »Kongos«. Predavanje je namenjeno širšemu krogu poslušalcev iz Ptuj in okolice.

V dvorani komiteja ZKS v Ptuj bo v torek, 18. oktobra, ob 19.30 predavanje za prebivalstvo IV. terena Ptuj. Predavala bo tov. Marija Vilfanova iz Ljubljane o temi: »Socialistična zveza delovne ljudstva in mednarodno delavsko gibanje«. Predavanje je namenjeno predavateljskemu aktivu in prebivalstvu IV. terena SZDL Ptuj.

Oglejte si našo razstavo mladinskih in drugih leposlovnih knjig v prostori Ljudske knjižnice — Ptuj, Krepiljeva ulica.

DELAVSKE UNIVERZE PTUJ obvešča, da bo Center mladinskih društev OZN priredil v ponedeljek, dne 17. oktobra 1960, ob 19.30 v dvorani občinskega komiteja predavanje »O KONGU«. Predaval bo tovariš Miran Ogrin.

SD PTUJ : ŠD MURSKA SOBOTA 9:7

V tekmovalstvu je ekipa SD Ptuj izgubila dvoboj v Murski Soboti z rezultatom 5:5,2:5, vendar je zaradi visoke zmage doma zmagala s skupnim rezultatom 9:7 in se tako plasirala za nadaljnje tekmovalje.

Rezultati: Režonja : Bohak remlj. Kcs : Rudolf 1:0, Bedernjak : Podkrajšek 0:1, D. Har. : Bras 1:0, B. Har. : Pernat 1:0, Vinčec : Sorli 0:1, Babič : Drofenik 1:0, Šiljegovič : Pernat 1:0.

Nekaj iz zgodovine šole v Gorišnici

(Nadaljevanje s 3. strani) da. Okupatorjeva zadržina ni bila samo opustošena domovina, ampak tudi vzgojno zanemarjena in z nacizmom inficirana mladina. Pouk se je pričel 15. maja. Učence smo razvrstili po razredih glede na znanje, ki so ga pokazali ob osvojitvi. Teško je bilo to delo. Vendar učiteljsvo, polno idealizma, je te začetne težave z lahkoto prebrodilo. Prav reden pouk se je pričel z novim šolskim letom 15. oktobra 1945 leta, ko je bilo na šoli že 8 učiteljev.

Omeniti moram, da je prišlo v tistem času v šolski okoliš 72 partizanskih sirot iz Bosne in starosti od 5—13 let, ki so jih našli ljudje z vso materinsko ljubeznijo sprejeli v svojo oskrbo in jim nudili prav vsega kar lahko nudi človek, ki ima čut do človeka, ki je preстал takšno gorje kakor pravi ti bosanski otroci. Tudi ti bosanski otroci so hodili v šolo in so imeli svoj razred, v katerem smo poučevali v srbohrvatskem jeziku. Učiteljsvo je opravilo razen dela v šoli še mnogo drugih nalog, ki so bile tedaj potrebne. V šolskem letu 1950/51 je bila

NOGOMET Nogometaši Drave trenutno na četrtem mestu mariborske lige

DRAVA : KOROTAN (Dravograd) 1:1 (0:0)

V nedeljo je bila odigrana prvenstvena nogometna tekma med slabim moštvom iz Dravograda in domačo Dravo. Gestujoče moštvo je v nedeljo osvojilo prvo točko v prvenstvu ter je trenutno na zadnjem mestu v ligi. Tekma se je pričela ob rahli premoči domačev, ki pa zopet niso znali izkoristiti te prednosti. V sredini igre so domačini vedno bolj prevladovali, vendar njihov napad ni znal izkoristiti več epih priložnosti. Šele v drugem delu igre so domačini po lepem strelu Šireca prišli v vodstvo. Toda gostje po sprejetem голу niso popustili, pričeli so celo z nevarnimi protinapadi in proti koncu igre celo izenačili. Do konca igre sta imeli obe moštvi še nekaj priložnosti, ki pa so ostale neizkoriščene.

V predtekmi je mado moštvo Drave brez velikih težav premagalo moštvo iz Dravograda z rezultatom 5:2 (2:2).

Dopolodne so pionirji Drave odigrali prvenstveno nogometno tekmo s pionirji iz Rač in jih premagali z rezultatom 2:0 (0:0). Domači pionirji so trenutno v vodstvu v ligi ter imajo zelo lepo razliko golov 19:0 ter 10 točk. S takšno igro imajo veliko upanja, da ostanejo v vodstvu, čeprav jih čaka še vsak boj s pionirji iz Maribora.

ALUMINIJ : SEVER (Stadki vrh) 2:1 (1:0)

V nedeljo je bila na Sledkem vrhu prvenstvena nogometna tekma med domačim Severom in Aluminijem iz Kidričevega. Gostje so prikazali boljšo igro, toda domačini so se močno branili in na vsak način želeli, da bi obe točki ostali na Sledkem vrhu. Šele v drugem delu igre so gostje zaigrali lepo in borbeno ter slednjič zmagali.

Prihodnji teden se pričnejo delavske športne igre

Še nekaj dni nas očiti od zanimivih sindikalnih nogometnih srečanj. To prvenstvo se bo pričelo v ponedeljek. Komisija pri občinskem sindikalnem svetu je predlagala vse prijave in hkrati izvršila žrebanje. Za to tekmovalje v jesenskem delu so se prijave naslednje sindikalne podružnice: tovarna aluminija in glinice iz Kidričevega, tovarna avtopreme, tiskarna Panonija, pekarna »Vnoko Reš« in ptujski gozdarji. Ker so vsa srečanja in ekipe precej izenačene, bo tekmovalje precej zanimivo. Igralni dnevi tega tekmovalja bodo ob sredah, sobotah in ponedeljkih od 16. ure dalje.

Prvak občine Ptuj — tovarna avtopreme — bo sodeloval v nedeljo na okrajnem prvenstvu v odbojki, ki bo v nedeljo v Mariboru. Ekipi želimo veliko uspeha.

ROKOMET ŽENSKA REPUBLIŠKA LIGA

Ptuj, 9. okt. — Domača Drava je danes imela v gosteh ekipo Storičica iz Golnika. Gostje so še mlada ekipa, ki je do nedavna šele tekmovala v gorenjski podzvezi.

Šole pa razdeljena na osnovno šolo in nižjo gimnazijo. V osnovni šoli je bil razredni pouk, v nižji gimnaziji pa predmetni. V tem letu je šola bila deležna posebnega priznanja takratnega Oblastnega ljudskega odbora v Mariboru in je kot ena najboljših šol tako v organizacijskem, predvsem pa po vsebini njenega dela dobila umetniško izdelano diplomo, učiteljsvo pa posebno priznanje.

Od tega leta in nadalje je šola imela vsako leto od 550 do 570 učencev. In s tem seveda tudi vedno več oddelkov. Tako ima danes šola 16 oddelkov in šest učilnic, od katerih sta dve že skoraj neuporabni. Zaradi teh objektivnih težav dela danes šola pod zelo težkimi pogoji, saj mora šola izvajati pouk v treh izmenah, kar je posebno na podoželju glede na oddaljenost otrok še posebno težko.

Na šoli je ustanovljena tudi šolska mlečna kuhinja in se v njej hrani tri četrtine vseh učencev. Posebna skrb je posvečena učencem iz oddaljenejših krajev, ki so deležni v zimskem času toplote in okusne hrane, česar se

Šele letos igra prvič v družbi najboljših. Trenutno se nahaja na repu lestvice, kjer bo verjetno tudi obitčala.

Drava tako rekoč ne bi smela imeti resnejšega posla. Vendar so gostje s počasno igro nekoliko paralizirali domače moštvo, tako da so le-te dosegle zelo nizke rezultate v primeri s kranjsko Mladostjo, ki je zmagala kar z 22:3. Domačinke so bile izredno slabe v streljanju penalov, saj so kar tri zastreljale. V današnji igri se je najbolj odlikovala Fricova, ki je bila najboljša strelka in igralka.

DRAVA (B) : MTT (Maribor) 4:6 (2:5)

V Mariboru so v prvenstveni tekmi gostovale igralke Drave B iz Ptuj. Ekipi sta bili ves čas igre zelo izenačeni, edino fizična premoč domačink, je prislila gostje h kapitulaciji. Gostje so bile same mlade igralke, ki so komaj pričele z redno vadbo, tako da je bil uspeh izključen. Kljub temu so se rutiniranejšim domačinkam upirale.

Kot strelka je v predvsem odlikovala Markovičeva in Pavličeva, vratarica Šilakova pa je po nepotrebnem dobila nekaj golov.

MOŠKI MTT (Maribor) : DRAVA (Ptuj) 24:14 (12:5)

V četrtem kolu rokometnega prvenstva okrajne lige je imel MTT v gosteh Dravo. Domačini so po zadnjem uspehu v Slovenjem Gradcu proti domačemu »Partizanu« bili favoriti. Obenem so resen kandidat za najvišji naslov, saj bo ravno derby med Fužinarjem in MTT določal o prvem mestu in novem prvaku v jesenskem delu tekmovalja.

Drava je v današnji tekmi pokazala eno najsilabih iger med še tako slabimi igrami, ki smo jih navajeni. Igra je bila ležerna, brez vsakega elana in prizadevanosti. Domačini so to spretno izkoristili. Z lepo in taktično igro so že v začetku povedli 7:0. Šele po tem šoku si je Drava opomogla in stopila v korak z nasprotnikom. Letemu je začetni nasok zadostoval, zato se niti ni posebno trudil za zvišanje rezultata, ki bi ga lahko brez truda dosegel.

Obramba Drave je bila danes katastrofalna. Povračanja v čono absolutno ni bilo. Gostje so torej brez večjih težav dominirali pred vrati Rakuša, ki tudi ni bil kos odličnim strelcem.

Še slabši je bil napad. Vsa igra se je odvijala preko dveh ali treh igralcev, ki so več ali manj komaj poznali svoje tovariše in še to le v brezupnem položaju. Ob takem ni nikakor pričakovati uspehe in vsak komentar bi bil povsem odveč. Zirovnik je dal 8 golov.

MLADINCI DRAVA : MTT (Maribor) 11:9 (5:4)

V predtekmi moške rokometne tekme, sta se pomerili ustrezeni istoimenski mladinski ekipi. Domačini so bili zelo trdni in živahni sprotniki prežet z borbenostjo. Vladala je tudi izredno kolektivna igra. Vendar se pozna, da imajo še mnogo premalo izkušenj, ki so prepotrebne za uspeh.

Ekipa Drave je nastopila v standardni postavi, ki je doslej največkrat gladikih zmag. Vendar se jim je danes nekoliko zataknilo. Naleteli so na sebi skoraj ekvivalentna nasprotnika. Le s težavo jim je uspelo zmagati, saj sta se ekipi ves čas izmenjavali v vodstvu, dokler ni uspelo Dravi povečati razliko in končno zmagati.

S tem so vrli fantje nabrali dve dragoceni točki. Pripomniti moramo, da ima Drava v mladinskih solidno ekipo. Mladinci so resen kandidat za najvišji naslov. Kranjc Aco

naša šolska mladina dobro zaveda in je hvaležna za to veliko in humano delo.

Tako sem v kratkih obrisih očitno delo in razvoj naše šole iz časov pred 200 leti pa do danes.

Iz Rogoznice

Prosvetno društvo Rogoznica je imelo prvi letni občni zbor v soboto, 6. oktobra, ko so poročali o dosedanjem delu vsi funkcionarji. Iz poročil je razvidno, da so vložili veliko truda in napravili več, kot so sami pričakovali. Občnemu zboru so prisostvovali predstavniki množičnih organizacij ter zastopnik sveta Svobod in prosvetnih društev tovariša Vrtnjak in Luževič. Tov. Jože Vrtnjak se je v imenu sveta Svobod in prosvetnih društev zahvalil vsem, ki so pripomogli do tako velikih uspehov, in jih bodril k nadaljnjemu delu.

Društvo je na občnem zboru sprejelo obširen načrt dela za bodoče leto.

V nedeljo, 16. oktobra, bo ob 15. uri društvo pr redilo trgatve v združenem domu Rogoznica z dobro postrežbo in zabavo.

CIRKULANE

V Cirkulaneh je bilo 2. oktobra t. l. v šolskih prostorih drugo zasedanje združnega sveta Kmetijske zadruge Cirkulane-Zavrč. Obravnavali so in sklepali o akcijskem programu 1960/61, o agrotehničnih ukrepih v smislu odloka Občinskega ljudskega odbora Ptuj, o poslovnih uspehih, težavah in problemih v drugem polletju 1960 ter o tarifnem pravilniku zadruge. Ob sprejetju potrebnih sklepov so člani združnega sveta z veseljem ugotovili, da ima KZ Cirkulane-Zavrč vedno več uspehov v pospeševanju kmetijske proizvodnje ob obstoječih pogojih in možnostih v tem delu Halož.

POZORI!

V tednu knjige med 15. in 19. oktobrom bomo prodajali vse leposlovne knjige s 15-odstotnim popustom. Mladinska knjiga, Ptuj.

MALA MUCA

Mrzlo je postalo že, jutraj mrz padliska. Star in mlad rad se k peči stiska.

Jopic plesti začela je naša mala Draga, siva mala muca pridno ji pomaga.

Počasi se odvíja nit, klopka se vrti, mala muca levo desno jo s tačkama lovi.

Potegne Draga spet za nit, ali kaj hoče, nitka za noben način, zdaj več teči noče.

Pogleda v košarico, kaj v njej je skrito? Najde malo muco tam, v volneno nit zavito.

TEŽAK PRIMER

»No, kaj pa je z vašim zombom?« »Votel je, tovariš zozozdravnik. In ko sem sinoči včerjal v restavraciji »Pikantna okras« mi je ves biftek šel v zob...«

MUHA IN PAJEK

Muha se je ujela v pajčevino. »Ah, ah,« tako je vzdihovala, ko se ni mogla nikakor več rešiti, »da nisem videla, teh nitk, te mreže! Ah, zakaj ne predejo pajki debelejših mrež; potem bi se gotovo ne ujela.« »Tudi jaz mislim, da bi se ne,« je dejal pajek zaničljivo in za-grabil ubogo muho, »toda mi pajki nismo tako neumni. Kdor hoče koga zapeljati in ujeti, mora nastavljanje tanke, malovidne mreže, le zapomni si, muha, Tebi že povem, ker te bom takoj zadel.«

SRNA IN OREL

Na visoki skali je stala skočna srna. Ko jo ugleda požrešni orel, prileti k nji in ji takole pravi: »Pač je res, da si skočna, o srna; vendar ne bi hotel zamenjati svojih perut za tvoje noge.« »Jaz pa svojih nog ne za tvoje peruti,« se mu odreže srna ponosno. »Hm,« de nato orel zaničljivo, »pa skoči čez tale prepad, ko se tako hvališ s svojimi nogami. Bomo videli, kdo bo prej čezenj, ti ali jaz!«

Srna ujeze te besede. Hitro se počne in se zaleti čez prepad. Toda ta je preširok in srna tresi vanj tako nesrečno, da pri priloži mrstva obleži. Orel se pa veselo spusti nizdol in si odnese svoj plen brez truda in gnezdo. »Da, da,« pravi še, ogledujo mrtvo žival, »kaj bi sam učenabljjal, ko vas ogubljajo častihlepčnost in jeza!«

Mestni kino Ptuj

predvaja od 14. do 16. oktobra ameriški barvni film »Obracun na Atlantiku«, od 18. do 20. oktobra ameriški film »Človek s tisoč obrazov«.

Kino »Svoboda« Kidričevo

predvaja 15. in 16. oktobra jugoslovenski film »Edni izhodi«, 19. in 20. oktobra pa nemški film »Pot v Bamsdorff«.

Kino Majšperk

predvaja 15. in 16. oktobra poljski film »Kanal«.

Kino Muretinci

predvaja 15. in 16. oktobra francoski barvni film »French Cancans«.

DRAGOTIN KETTE

KRT-MODRIJAN

Nad zelenim travnikovom je živgala sem ter tja lahkokrila lastovica in si lovila v zraku muh, mošic in drugih žuželk. Kar ugleda po tleh črnega krta. »Ej, ti, možiček črna!« zaščebetala mu prezirljivo, »da si pameten kot jaz, ne bi išcal črvov pod zemljo, ampak zgornaj na bellem dnevu. Glej, koliko jaz pomorim teh kmetičevih sovražnikov, ki mu objedajo listje in sadije. Kaj dobíš tam v zemlji? Skoraj nič!« »Prav, prav,« odgovoril lastovski modri krt, »ali tega mi vendarle ne moreš oporekati, da so skrivati in hinavski sovražniki hujski od znanih in očitnih. In glej, takih iščem jaz. Da, oni so hujski, ker izpodjedajo same korenčke, ki so vir življenja.« »Kaj pa je hotela lastovica reči na ta odgovor?« »Prav praviš, striček!« je dejala in odletela.

MODRIJAN IN MORNAR

Modrijan je šel na pot. Potoval je z ladjo v daljno deželo. Nekega dne je vprašal mornarja pri krmilu: »Ali znaš brati in pisati?« »Ne, ne znam,« je odgovoril mornar. »Pol življenja si izgubil, če kaj takega ne znaš,« je dejal modrijan. Nekaj dni kasneje se je na morju razbесnel silen vihar in ladja se je začela potapljanje. Tedaj je mornar, ki je stal prej pri krmilu, vprašal modrijana: »Ali znaš plavati?« »Ne, ne znam,« je odgovoril modrijan. »Čelo življenje si izgubil, če kaj takega ne znaš,« je dejal mornar.

Za vsakoga nekaj zanimivega

Prebivalstvo SZ

Pred nekaj tedni je sovjetski statistični urad končal analizo podatkov iz zadnjega ljudskega štetja leta 1959; analiza se tiče podatkov z ozirom na razdelitev sovjetskega prebivalstva po starosti, spolu, narodnosti in izobrazbi.

V primeru z ljudskim štetjem iz leta 1939 opazimo hiter preliv prebivalstva iz dežele v mesta, posebno v Ruski republik Belorusiji in Ukrajini. Naravni prirastek ni zelo visok: v 20 letih se je dvignilo število prebivalstva za 18 milijonov, t. j. od 190 na 208 milijonov. Vendar pa je treba pri tem upoštevati, da je bila v obdobju 1939-1959 vmes druga svetovna vojna, v kateri je Rusija izgubila na desetine milijonov ljudi.

Gibanje mestnega prebivalstva je zelo različno. Moskva se je v 20 letih povečala od 4.183.000 na 5.032.000 prebivalcev, Leningrad, ki je imel leta 1939 3.385.000 prebivalcev, pa jih je imel lani še 3.300.000 ali 85.000 manj. Najbolj so povečala svoje prebivalstvo nekatera mesta v notranjosti države, predvsem v Sibiriji. Taškent in Novosibirsk sta skoraj podvojila število svojih meščanov, Čeljansk pa se je skoraj trikrat povečal.

Prav tako je iz podatkov razvidna hitra rast notranjih republik. Gre predvsem za migracijo iz evropskega dela sovjetske zveze v okviru industrializacije ali kmetijske vrednotenja novih površin. Proces notranje migracije je razviden tudi iz naslednjih podatkov: v Uzbekistanu je raven 5 milijonov Uzbekov še 1.100.000 Rusov; v Kirgizistanu je domačinov v razmerju z Rusi pol in pol; v Kazakstanu pa so našli 4 milijone Rusov, 800.000 Ukrajincev in nekaj manj kot 3 milijone Kozakov.

Zanimivi so tudi podatki o prebivalstvu po starosti, spolu in izobrazbi. Prva je ugotovitev, da se je tri četrtine (151 milijonov) sovjetskih državljanov rodilo po revoluciji, to je po letu 1917. Druga posebnost je ta, da med ljudmi, ki so stari nad 30 let, prevladujejo ženske (52 milijonov) nad moškimi (31 milijonov). To razmerje je tragična posledica vojnih let in vrzeli, ki so jo le-ta zasekala v strukturo sovjetskega prebivalstva. Pri mlajši generaciji je glede spola zopet prišlo do nekega ravnotežja, kjer imamo 52 milijonov in prav toliko žensk. Najbolj deficitarni letniki so tisti, ki imajo sedaj 10 do 15 let in so se rodili v zadnjih letih vojne ali prva leta po njej. Morda je prav v tem iskati razloga za visoke demobilizacije v sovjetski armadi.

Po podatkih zadnjega ljudskega štetja so v SZ praktično odpravili nepismenost; če upoštevamo, da je bilo ob revoluciji 90 odst. vseh žensk na kmetih nepismenih, je odprava nepismenosti velik korak naprej.

Kar se srednje in višje izobrazbe tiče, naj omenimo, da ima na 1000 sovjetskih državljanov 263 popolno ali nepopolno srednjo izobrazbo, 18 na 1000 pa jih ima univerzo ali ustrezno visokošolsko izobrazbo. Statistika pravi, da je danes v Sovjetski zvezi 2,5 milijona visokošolskih študentov, to je več kot v Britaniji, Franciji in Zahodni Nemčiji skupaj. Pred dvema letoma je zapustilo sovjetske univerze 94.000 inženirjev, v ZDA pa v istem času 36.000.

Glavni stan ameriških generalov

V zvezi s poletom ameriškega vohunjskega letala U-2 nad Sovjetsko zvezo se je šestkrat omenjal tudi Pentagon, to je sedež ameriškega vojnega ministrstva in generalnega štaba. Pentagon pa ni samo sedež ameriškega obrambnega ministrstva, ampak je postal tudi nekak center ali živčni sistem vse ameriške vojne strategije.

Ta peterokotna stavba je največja v ZDA. V njenih pisarnah dela 20.000 vojaških funkcionarjev in nameščenecv. Ti imajo na razpolago 39.000 telefonov, s katerimi opravijo dnevno kake četrt milijona telefonskih pogovorov. Stavba ima 2600 oken, hodniki pa so dolgi 25 km. Pentagon ima dva velikanska parkirna prostora — za 8000 avtomobilov.

Na račun hodnikov v Pentagonu je bila razdrita že marsikatera šala. Ena izmed njih je tudi tale: med drugo svetovno vojno je prišel z bojišča v Pentagon neki kapetan poročat vrhovnemu štabu svojega rodu o razmerah na fronti. V palačo je prišel kot kapetan, po kilometrskih hodnikih pa je to liko časa iskal svoj štab, da je do njega prišel že s činom polkovnika...

Ameriška vojska ima zelo zamotano organizacijo. Enotnega vrhovnega poveljstva za vse tri rodove ni. Tako je mornarica strogo ločena od letalstva in kopenske vojske, letalstvo spet od ostalih.

Obsodil je samega sebe

Tom Ondosti, sodnik iz Bostona je obsodil samega sebe na globo 10 dolarjev, ker je zamudil razpravo za deset minut. Svojo odločitev je pojasnil takole: »Po službeni dolžnosti kaznujem vsakega obtoženca in vsako pričlo, ki brez utemeljenega razloga zamudi k razpravi. Tudi moje opravičilo se mi je zdelo pre malo utemeljeno.

V vsaki družini telefon

Na Švedskem je 2,6 milijona telefonov, t. j. 353 telefonov na 1000 prebivalcev. To bi pomenilo, da praktično vsaka družina v državi razpolaga s telefonom. Švedska je v tem pogledu druga na svetu. V Združenih državah je 355 telefonov na 1000 prebivalcev.

Vrelec premoga

V vasi Podlpača v Liki je običajen vrelec. Opazili so, da voda iz tega vrelca prinaša s seboj kose premoga. Zanimivo je, da se to dogaja samo jeseni in spomladi. Sodijo, da voda na svoji poti pod zemljo trga dele premoga, ki jih potem odvrže na površini. Premog je sicer dobre kakovosti in ga uporabljajo za kurjenje pečl.

Zajec je zabil gol

Na vaškem travniku sta se pomerili v nogometu mošči iz sosednjih vasi v okolici Drušča. Vse do 82. minute so se igralci zamenjvali, potem pa je igralce zamenjal protivnikovo gol, vendar je zoga letela počasi; nekaj metrov pred vrat. Je odskočila od travnatne ruše in spremenila smer. Gola bi ne bilo, če bi tisti trenutek ne posegel v igro »dvanaesti igralce; zajec, ki je ždel v visoki travi. Visoko je skočil od strahu in se v zraku zaletel v žogo, ki se je mimo presečenega vratarja kot talila v gol. Še posebej zanimivo pa je, da sodnik ni opazil »dolgougega noometarja po silo in je gol priznal.

Radar za dež in vihar

Mornariška strokovnjaki v Miamiu na Floridi proučujejo možnost, da bi uporabljali ustrezno preurejene radarske naprave za napovedovanje nevihte in nalivov.

Že doslej so z radarjem ugotavljali nastanek tajfuna, sinoga viharja, ki potaplja ladje na morju ali prinaša na kopno hude nalive.

Obnese se zlasti tam, kamor še ne seže mreža vremenslovni postaj, torej predvsem na nenaseljena področja in v puščavah.

Radar »vidi« in zaznava dež kot vsako drugo oviro, od katere se odbija njegovi valovi. Deževne kapljice oblikujejo dovolj goste zavese, da se vanjo ujamejo radarski signali.

Na zaslonu se potem vidi ta deževna zavesa kot svetilkajoča se lisa, posebni fotografirski aparati pa nenehano snemajo njeno spreminljivo se podobo.

Po podatkih, ki jih vremenslovne postaje zberejo na kraju samem z drugimi pripomočki, potem ugotavljajo uporabnost radarskih naprav v vremenslovne namene.

Zato je ustrezno izpopolnjen radar v tem primeru še posebej nega pomena, ker je z njegovega zaslona mogoče takoj razbrati gostoto deževne zavesne in trajanje naliva, ki lahko škoduje ali pa tudi konsti.

Stabi treh posameznih rodov so sicer med seboj povezani in imajo svojega načelnika. Sedanjí načelnik skupnega štaba general Twining se je pred kratkim pritožil kongresni komisiji za vojaška vprašanja, češ da med štabi treh rodov vojske ne more doseči sloge glede raketne tehnike in vesoljskih načrtov.

Največja ameriška ilustracija »Life« je pred kratkim objavila dolg članek pod naslovom: »Stranota trenja v Pentagonu.« Revidira primerja načelnike štabov posameznih rodov z volkovi, ki sicer morajo drug z drugim delati, ki pa se grizejo, kadar se le morejo.

Jugoslovansko-norveški film za otroke

V Beograd je prispel norveški filmski režiser Erich Boerge, ki bo skupaj z beograjskim režiserjem Nikom Jovanovičem snemal kratkometražni film v barvah za otroke. Gre za koprodukcijo beograjskega podjetja »Avala-film« in norveškega »ABC-film«, ki pripravljata ta film. Predmet je propagiranje ideje UNESKO o zblizevanju otrok raznih dežel. Film bo snemal Ragnar Soerensen, ki je tudi prispel v Beograd.

Nekaj misli Marka Twaina

— Adam je bil človek, s tem je vsepojasnjeno. Po jabolku ni hrepenel samo zaradi jabolka; zaželel si ga je, ker je bilo prepovedano. Napačno je bilo, da kača ni bila prepovedana — v tem primeru bi Adam seveda povzročil kačo.

— Vzgoja je blistvo vsega. Breksek je bila nekad navaden grenak mandeljevček, in cvetača ni nič drugega kakor navadno zelje, ki je dovršilo univerzo.

— Svetli plamen prijateljstva je tako lep in mogočen, da vzdriži vse do trenutka, ko poprosimo denar na posodo.

— Dobro premislilo relativnost stvari! Bolje je biti mlad majski hrošč, kakor stara rajska ptica.

— Kako to, da se veselimo rojstva, smrt pa objokujemo? Zato, ker nismo oseba, za katero gre.

— »Pazi, pravi bedak, ne devaj vseh jajc v eno košaro!« kar pravzaprav pomeni: razporedi na več krajev svoj denar in svojo ljubezen. Modrijan pa reče: »Polož vsa jajca v eno košaro in — pazi na košaro!«

— Če z ulice pripeljete sestradanega psa in ga nahranite, vas ne bo ugrizel. To je glavna razlika med človekom in psom.

— Človeku je morda sploh najtežje sprjazniti se z dolgočasom, k ga prinaša kazanje dobrega zg eda.

Ali že veste . . .

... da meri površina naše zemlje približno okoli 510 milijonov km², površina morja okoli 361 milijonov km², površina same suhe zemlje pa le približno 149 milijonov km².

... da je po velikosti največja celina Azija, ki meri 43.911.000 km², sledijo ji Afrika, Severna in Južna Amerika, Antarktika, Evropa, najmanjša celina pa je Oceanija, ki meri le 8.558 km².

... da je največja država Rusija z 22.271.000 km², sledi po velikosti Kitajska, Indija, Saudova Arabija, Mongolija, Iran, Irak in ...

... da spada Jugoslavija med manjše v primerjavi z ostalimi državami, saj meri komaj dobrih 256.000 kvadratnih metrov.

Neprekosljivi rekordi

Olimpiada v Rimu nam je še vsem živo v spomnu in uspehi, ki jih danedanese dosegajo nekateri vrhunski atleti, so skoraj presenetljivi. Doslej najhitrejši sprinter je pretekel 100 m dolgo tekmovalno stezo v 10 sekundah. Račun nam pokaže, da je dosegel povprečno hitrost 36 km na uro! Prenekateri športniki skakačjo v daljino nad 8 m, še več pa je takih, ki pri skoku v višino presežejo 2-metrsko značko.

Olimpijske rekorde dosegajo atleti seveda z dolgotrajnim in načrtnim urjenjem, ki ga usmerja trener in pri katerem imata nemalokrat odločilno besedo tudi zdravnik in fiziolog. Tekmovalci postaja nekakšen živ stroj, ki ga skušajo s pomočjo znanih in novih metod pripraviti do tega, da bi dal od sebe največ kar zmore.

Mimo tega, da so atletske rekorde precej višji od zmogljivosti povprečne osebe, pa nahajamo med živalmi še neprijetno boljše tekače, skakalce, »divgalce uteži«, plavalce in druge rekorde. Nekateri med njimi celo primerjamo s tehničnimi sredstvi, ki jih je zgradil človek zato, da bi denimo povečal svojo hitrost. Pri tem pa nikar ne pozabimo, da živali ne trenirajo. Kar tako se razposajeno podi okoli vogalov kvečjemu kak mladi psiček, da pa bi tiger zaradi »treninga« divjal skozi bambusovo goščavo, menda še nihče ni slišal.

Najhitrejši med živalmi je gepard, ki lahko teče s hitrostjo 120 km/h. To pomeni, da preteče 100 m v boro štirih sekundah in da bi najhitrejši sprinterji sveta na 100 m dolgi progi zastali za njim za nič manj kot okroglih 60 m. Precej počasnejši so gepardovi sorodniki — puma, tiger, lev, jaguar, panter, ris in leopard — ki pa še zmeraj

Draga šala

Pol leta zapora je dobil obiskovalec newyorškega živalskega vrta in sicer tri mesece zaradi prekriška proti javnemu redu in prav toliko zaradi mučenja živali. Tako je bilo: po obilnem obroku je spal lev tik pri ograji, dolgi rep pa je štrlel skozi vrzel med debelimi železnimi palicami na kletki. Obiskovalec si ni mogel kaj in je leva uščipnil v rep. Speči kralj živali je zatullil bolj iz strahu kot pa od bolečine. Druge živali so se ob njegovem glasu tako vznemirile, da so begale po kletkah, ljudje pa so na vrat na nos drli iz živalskega vrta.

Satelit na dvorišču

Zda se, da so nekateri deli sovjetskega satelita »Sputnik IV« padli na dvorišče neke hiše v ameriškem mestu Hartfordu, tako vsaj meni neki vseučiliški profesor. Na dvorišču so našli kovinske ostanke in neka ženska, ki se je vračala iz trgovine, je izjavila, da je »nekaj svetlega priletelo iz zraka«. Policija je odločno izjavila, da ti kosi niso ostanki meteorita.

Dekle na smeteh

Po veseli zabavi v hongkoniškem hotelu, kjer prenočujejo je Američani, je nattrkana gostja, ki se je v zgodnjih jutranjih urah hladila na oknu, kar na lepem padla z drugega nadstropja. Na pol nezavestna, vendar predvsem od strahu, je obležala, čeprav se na kupu smeti ni poškodovala. Mimo sta prišla Kitajca; eden izmed njih je zmajal z glavo: »Kaj vse mečejo Američani v smeti!«

Nailjubše pijače

Tisti, ki so mislili, da imajo športniki najraje mleko, so se zmotili, saj je prav mleko na zadnjem mestu na seznamu prodanih pijač v Rimu. Tekmovalci so popili največ sadnih sokov in sode, medtem ko za sedaj še ni znano, koliko so pretočili viskija, konjaka in vodke, čeprav ni nobena skrivnost, da so te pijače v precejšnjih količinah pretihčapili v olimpijsko vas.

Smla in sreča

Nekega stockholmskega profesorja medicinske fakultete so pozno ponoči poklicali k pacientu. Ker se je profesor komaj nekaj minut poprej vrnil z banketa, je bil precej v rožicah, vendar je izpolnil svojo zdravniško dolžnost. Stetoskop, s katerim je hotel prisluhniti delovanju bolničnega srca, pa mu je kar naprej uhajal iz rok. »Prekleta pijača!« je v zadregu zabzdral predse, pacientka, pa je njegovo izjavo pojmovala drugače. Skušala je vstati, potem pa je plaho pošepetala zdravniku: »Res je, napila sem se, vendar vas prosim, ne poveste tega možu!«

Črno je belo

Člani Kongresa v Washingtonu imajo pravico, da vse javne govore korigirajo, preden jih izročijo tisku. Na eni zadnjih sej Kongresa je ozmerjal demokratski senator Joe Bedds svojega kolega Alfreda Younga s — »staro smrdljivo živaljo«. V tiskanem protokolu je spremenil te besede v — »moj dragi prijatelj«.

Avtomat-strojvodjev pomočnik

Življenje potnikov, ki potujejo z vlakom, so pravzaprav v rokah strojvodjev. Seveda so vzroki nesreč dokaj različni in more povzročiti trčenje ali iztirjenje vlakov že majhna nepravilnost ali nepazljivost strojvodjev.

Uspesh

Rekord v televizijski igri »Vse ali nič« je dosegla kolumbijska študentka Alfreda Nardorf iz ZDA. Odgovarjala je na vprašanja iz zoologije in dobila 135.000 dolarjev.

Med nevihto, ki je pred nedavno im besnela pri Novem Vinodolu, so ribiči z neke ladje opazili veliko ptico, ki se je borila z morskimi valovi. Prihite! so ji na pomoč, nemalo pa so bili začudeni, ko so iz morja potegnili velikega orla, ki je meril čez razprta krila okrog dveh metrov. Kralja ptic so dali v reški živalski vrt.

Se vedno . . .

Neko dunajsko sodišče je povabilo pričjo na obravnavo. Pošta je vabilo vrniti s primpombo »Naslovljenec mrtev«. Pomotoma je sodišče ponovno poslalo vabilo, ki ga je pismoonoša vrnil s primpombo »Naslovljenec še vedno mrtev«.

Pritlikavci rastejo

Na prvem mednarodnem zborovanju medicinskih strokovnjakov za žleze z notranjim izločanjem so znanstveniki napovedali skorajšnje možnosti za vpliv na človeško rast. Nekí stockholmski zdravnik je poročal, da so švedski znanstveniki izločili hormon rasti, ki so ga v ZDA in na Švedskem vbrizgali desetim v rasti zaostalim 13-letnim otrokom. Sodarji so potem zrasti za pet do osem centimetrov na leto. Vendar pravijo znanstveniki, da ima hormon je omejen učinek.

Medalje za denar

Nad pet sto zahodnonemških državljanov je prejelo po pošti »zapravo« pismo, ki je napovedovalo medalje in druga odlikovanja, le vsoto v trimesnem številu bi bilo treba poslati po priloženi nakaznici. Denar je prihajal, sumiti je začel neki trgovec, ki je potem vso reč javljal. Pričel so sleparja, ki je dejal na zaščevanju: »Prepričan sem bil, da bodo Nemci razvezali mojnjičke, brž ko se jim bo ponudila priložnost, da bi si pripeli odlikovanje na prsi.«

Šola za berače

Rimska policija je prejela Napolitanca, ki je imel šolo za berače. Posojal je invalidske vozčke, bergle, stare klobuke in temne naočnike, hkrati pa je sleparksim beračem svetoval, kako naj se vedejo kot slepi ali hromi. Zato so mu morali »učenci« plačevati petino dnevnega zaslužka; možkar je nabral do 350.000 lir mesečno. Eden izmed »šolarjev« kar na lepem ni več hotel plačevati. Prišlo je do pretepa, vmešala se policija in tako izsledila sleparijo.

Kralj ptic v morju

Med nevihto, ki je pred nedavno im besnela pri Novem Vinodolu, so ribiči z neke ladje opazili veliko ptico, ki se je borila z morskimi valovi. Prihite! so ji na pomoč, nemalo pa so bili začudeni, ko so iz morja potegnili velikega orla, ki je meril čez razprta krila okrog dveh metrov. Kralja ptic so dali v reški živalski vrt.

Šola za berače

Rimska policija je prejela Napolitanca, ki je imel šolo za berače. Posojal je invalidske vozčke, bergle, stare klobuke in temne naočnike, hkrati pa je sleparksim beračem svetoval, kako naj se vedejo kot slepi ali hromi. Zato so mu morali »učenci« plačevati petino dnevnega zaslužka; možkar je nabral do 350.000 lir mesečno. Eden izmed »šolarjev« kar na lepem ni več hotel plačevati. Prišlo je do pretepa, vmešala se policija in tako izsledila sleparijo.

Kralj ptic v morju

Med nevihto, ki je pred nedavno im besnela pri Novem Vinodolu, so ribiči z neke ladje opazili veliko ptico, ki se je borila z morskimi valovi. Prihite! so ji na pomoč, nemalo pa so bili začudeni, ko so iz morja potegnili velikega orla, ki je meril čez razprta krila okrog dveh metrov. Kralja ptic so dali v reški živalski vrt.

Se vedno . . .

Neko dunajsko sodišče je povabilo pričjo na obravnavo. Pošta je vabilo vrniti s primpombo »Naslovljenec mrtev«. Pomotoma je sodišče ponovno poslalo vabilo, ki ga je pismoonoša vrnil s primpombo »Naslovljenec še vedno mrtev«.

Avtomat-strojvodjev pomočnik

Življenje potnikov, ki potujejo z vlakom, so pravzaprav v rokah strojvodjev. Seveda so vzroki nesreč dokaj različni in more povzročiti trčenje ali iztirjenje vlakov že majhna nepravilnost ali nepazljivost strojvodjev.

Črno je belo

Člani Kongresa v Washingtonu imajo pravico, da vse javne govore korigirajo, preden jih izročijo tisku. Na eni zadnjih sej Kongresa je ozmerjal demokratski senator Joe Bedds svojega kolega Alfreda Younga s — »staro smrdljivo živaljo«. V tiskanem protokolu je spremenil te besede v — »moj dragi prijatelj«.

Uspesh

Rekord v televizijski igri »Vse ali nič« je dosegla kolumbijska študentka Alfreda Nardorf iz ZDA. Odgovarjala je na vprašanja iz zoologije in dobila 135.000 dolarjev.

Pritlikavci rastejo

Na prvem mednarodnem zborovanju medicinskih strokovnjakov za žleze z notranjim izločanjem so znanstveniki napovedali skorajšnje možnosti za vpliv na človeško rast. Nekí stockholmski zdravnik je poročal, da so švedski znanstveniki izločili hormon rasti, ki so ga v ZDA in na Švedskem vbrizgali desetim v rasti zaostalim 13-letnim otrokom. Sodarji so potem zrasti za pet do osem centimetrov na leto. Vendar pravijo znanstveniki, da ima hormon je omejen učinek.

Medalje za denar

Nad pet sto zahodnonemških državljanov je prejelo po pošti »zapravo« pismo, ki je napovedovalo medalje in druga odlikovanja, le vsoto v trimesnem številu bi bilo treba poslati po priloženi nakaznici. Denar je prihajal, sumiti je začel neki trgovec, ki je potem vso reč javljal. Pričel so sleparja, ki je dejal na zaščevanju: »Prepričan sem bil, da bodo Nemci razvezali mojnjičke, brž ko se jim bo ponudila priložnost, da bi si pripeli odlikovanje na prsi.«

Šola za berače

Rimska policija je prejela Napolitanca, ki je imel šolo za berače. Posojal je invalidske vozčke, bergle, stare klobuke in temne naočnike, hkrati pa je sleparksim beračem svetoval, kako naj se vedejo kot slepi ali hromi. Zato so mu morali »učenci« plačevati petino dnevnega zaslužka; možkar je nabral do 350.000 lir mesečno. Eden izmed »šolarjev« kar na lepem ni več hotel plačevati. Prišlo je do pretepa, vmešala se policija in tako izsledila sleparijo.

Kralj ptic v morju

Med nevihto, ki je pred nedavno im besnela pri Novem Vinodolu, so ribiči z neke ladje opazili veliko ptico, ki se je borila z morskimi valovi. Prihite! so ji na pomoč, nemalo pa so bili začudeni, ko so iz morja potegnili velikega orla, ki je meril čez razprta krila okrog dveh metrov. Kralja ptic so dali v reški živalski vrt.

Se vedno . . .

Neko dunajsko sodišče je povabilo pričjo na obravnavo. Pošta je vabilo vrniti s primpombo »Naslovljenec mrtev«. Pomotoma je sodišče ponovno poslalo vabilo, ki ga je pismoonoša vrnil s primpombo »Naslovljenec še vedno mrtev«.

Avtomat-strojvodjev pomočnik

Življenje potnikov, ki potujejo z vlakom, so pravzaprav v rokah strojvodjev. Seveda so vzroki nesreč dokaj različni in more povzročiti trčenje ali iztirjenje vlakov že majhna nepravilnost ali nepazljivost strojvodjev.

Črno je belo

Člani Kongresa v Washingtonu imajo pravico, da vse javne govore korigirajo, preden jih izročijo tisku. Na eni zadnjih sej Kongresa je ozmerjal demokratski senator Joe Bedds svojega kolega Alfreda Younga s — »staro smrdljivo živaljo«. V tiskanem protokolu je spremenil te besede v — »moj dragi prijatelj«.

Uspesh

Rekord v televizijski igri »Vse ali nič« je dosegla kolumbijska študentka Alfreda Nardorf iz ZDA. Odgovarjala je na vprašanja iz zoologije in dobila 135.000 dolarjev.

Pritlikavci rastejo

Na prvem mednarodnem zborovanju medicinskih strokovnjakov za žleze z notranjim izločanjem so znanstveniki napovedali skorajšnje možnosti za vpliv na človeško rast. Nekí stockholmski zdravnik je poročal, da so švedski znanstveniki izločili hormon rasti, ki so ga v ZDA in na Švedskem vbrizgali desetim v rasti zaostalim 13-letnim otrokom. Sodarji so potem zrasti za pet do osem centimetrov na leto. Vendar pravijo znanstveniki, da ima hormon je omejen učinek.

Medalje za denar

Nad pet sto zahodnonemških državljanov je prejelo po pošti »zapravo« pismo, ki je napovedovalo medalje in druga odlikovanja, le vsoto v trimesnem številu bi bilo treba poslati po priloženi nakaznici. Denar je prihajal, sumiti je začel neki trgovec, ki je potem vso reč javljal. Pričel so sleparja, ki je dejal na zaščevanju: »Prepričan sem bil, da bodo Nemci razvezali mojnjičke, brž ko se jim bo ponudila priložnost, da bi si pripeli odlikovanje na prsi.«

Šola za berače

Rimska policija je prejela Napolitanca, ki je imel šolo za berače. Posojal je invalidske vozčke, bergle, stare klobuke in temne naočnike, hkrati pa je sleparksim beračem svetoval, kako naj se vedejo kot slepi ali hromi. Zato so mu morali »učenci« plačevati petino dnevnega zaslužka; možkar je nabral do 350.000 lir mesečno. Eden izmed »šolarjev« kar na lepem ni več hotel plačevati. Prišlo je do pretepa, vmešala se policija in tako izsledila sleparijo.

Kralj ptic v morju

Med nevihto, ki je pred nedavno im besnela pri Novem Vinodolu, so ribiči z neke ladje opazili veliko ptico, ki se je borila z morskimi valovi. Prihite! so ji na pomoč, nemalo pa so bili začudeni, ko so iz morja potegnili velikega orla, ki je meril čez razprta krila okrog dveh metrov. Kralja ptic so dali v reški živalski vrt.

Se vedno . . .

Neko dunajsko sodišče je povabilo pričjo na obravnavo. Pošta je vabilo vrniti s primpombo »Naslovljenec mrtev«. Pomotoma je sodišče ponovno poslalo vabilo, ki ga je pismoonoša vrnil s primpombo »Naslovljenec še vedno mrtev«.

Avtomat-strojvodjev pomočnik

Življenje potnikov, ki potujejo z vlakom, so pravzaprav v rokah strojvodjev. Seveda so vzroki nesreč dokaj različni in more povzročiti trčenje ali iztirjenje vlakov že majhna nepravilnost ali nepazljivost strojvodjev.

Črno je belo

Člani Kongresa v Washingtonu imajo pravico, da vse javne govore korigirajo, preden jih izročijo tisku. Na eni zadnjih sej Kongresa je ozmerjal demokratski senator Joe Bedds svojega kolega Alfreda Younga s — »staro smrdljivo živaljo«. V tiskanem protokolu je spremenil te besede v — »moj dragi prijatelj«.

Uspesh

Rekord v televizijski igri »Vse ali nič« je dosegla kolumbijska študentka Alfreda Nardorf iz ZDA. Odgovarjala je na vprašanja iz zoologije in dobila 135.000 dolarjev.

Pritlikavci rastejo

Na prvem mednarodnem zborovanju medicinskih strokovnjakov za žleze z notranjim izločanjem so znanstveniki napovedali skorajšnje možnosti za vpliv na človeško rast. Nekí stockholmski zdravnik je poročal, da so švedski znanstveniki izločili hormon rasti, ki so ga v ZDA in na Švedskem vbrizgali desetim v rasti zaostalim 13-letnim otrokom. Sodarji so potem zrasti za pet do osem centimetrov na leto. Vendar pravijo znanstveniki, da ima hormon je omejen učinek.

Medalje za denar

Nad pet sto zahodnonemških državljanov je prejelo po pošti »zapravo« pismo, ki je napovedovalo medalje in druga odlikovanja, le vsoto v trimesnem številu bi bilo treba poslati po priloženi nakaznici. Denar je prihajal, sumiti je začel neki trgovec, ki je potem vso reč javljal. Pričel so sleparja, ki je dejal na zaščevanju: »Prepričan sem bil, da bodo Nemci razvezali mojnjičke, brž ko se jim bo ponudila priložnost, da bi si pripeli odlikovanje na prsi.«

Šola za berače

Rimska policija je prejela Napolitanca, ki je imel šolo za berače. Posojal je invalidske vozčke, bergle, stare klobuke in temne naočnike, hkrati pa je sleparksim beračem svetoval, kako naj se vedejo kot slepi ali hromi. Zato so mu morali »učenci« plačevati petino dnevnega zaslužka; možkar je nabral do 350.000 lir mesečno. Eden izmed »šolarjev« kar na lepem ni več hotel plačevati. Prišlo je do pretepa, vmešala se policija in tako izsledila sleparijo.

Kralj ptic v morju

Med nevihto, ki je pred nedavno im besnela pri Novem Vinodolu, so ribiči z neke ladje opazili veliko ptico, ki se je borila z morskimi valovi. Prihite! so ji na pomoč, nemalo pa so bili začudeni, ko so iz morja potegnili velikega orla, ki je meril čez razprta krila okrog dveh metrov. Kralja ptic so dali v reški živalski vrt.

Se vedno . . .

Neko dunajsko sodišče je povabilo pričjo na obravnavo. Pošta je vabilo vrniti s primpombo »Naslovljenec mrtev«. Pomotoma je sodišče ponovno poslalo vabilo, ki ga je pismoonoša vrnil s primpombo »Naslov

PTUJSKI TEDNIK

Občinski ljudski odbor Ptuj

Po 15. členu in 2. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52) ter 2. in 8. členu temeljnega zakona o prekrških (Uradni list FLR, št. 2-22/59) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in seji zbora proizvajalcev dne 15. septembra 1960 sprejel

ODLOK

o vodovodnem redu v mestu Ptuj

S tem redom se regulirajo razni pravni, organizacijski, sanitarni in varstveni pogoji za preskrbo prebivalstva s pitno vodo. Obenem se določijo, kdaj se voda ne sme uporabljati.

Svet za komunalne in stanovanjske zadeve Občinskega ljudskega odbora Ptuj se pooblašča, da predpiše poseben tehnični pravilnik.

S tem pravilnikom se bodo določili predpisi in navodila za gradnjo, pogon, preizkus in vzdrževanje javne vodovodne mreže in posameznih hišnih instalacij.

Vodovodne naprave na območju mesta Ptuj, v nadaljnjem besedilu »Ptujski vodovod«, so lasti splošnega ljudskega premoženja, razen hišnih priključkov in instalacij. Ptujski vodovod oskrbuje prebivalce mesta Ptuj s pitno vodo po določilih tega odloka.

Ptujski vodovod sestavljajo naslednji objekti:
 1. zajetje v Skorbi,
 2. glavni rezervoar na Panorami,
 3. vodovodno omrežje s priključki,
 4. razni izlivki in vdometi.
 5. člen

Upravičenec do odvzema pitne vode, v nadaljnjem besedilu »odjemalec«, je: zasebni lastnik, državni organ, ustanova, zavod, gospodarske in družbene organizacije ter civilno-pravne osebe, ki razpolagajo z nepremičninami. Odjemalec lahko odvzame vodo neposredno (po vgrajeni instalaciji) iz javnega omrežja, posredno iz zaprtih javnih hidrantov pa le gasilci in komunalna služba za škropljenje ulic.

Cevovodi javnega vodovodnega omrežja se delijo na:
 a) glavne cevovode od najetja do potrošnega področja,
 b) napajalne cevovode,
 c) razdelilne cevovode po ulicah in cestah,
 d) hišne priključke.
 Hišni priključek je spojni cevovod od razdelilnega voda do vodnega števca (vodomera).

Vodovodno instalacijo sestavljajo: temeljne, glavne, razdelilne, dovodne cevi k iztokom in odtokni vodi v kanalizacijo. Hišni priključek do števca je last Ptujkega vodovoda, prav tako tudi števec. Od števca dalje je instalacija last koristnika. »Ptujski vodovod« je komunalno podjetje (v nadaljnjem besedilu: podjetje).

II. SPLOŠNE DOLOČBE

7. člen
 Podjetje vzdržuje vodovod in dobavlja nepretrgoma odjemalcem potrebno vodo za vsakodnevno uporabo. Ta obveznost preneha v primeru višje sile ali v slučaju tehnične okvare na vodovodnih napravah.

8. člen
 Podjetje posluje po predpisih svojega pravilnika ter je njegova pristojnost naslednja:
 1. upravljanje vodovoda ter vzdrževanje vseh naprav in vodov; 2. graditev novih najetij, naprav in vodov v skladu z veljavnimi predpisi o gradnji, bodisi v lastni režiji ali z oddajo gradbenemu podjetju;
 3. tehnična namestitve in vzdrževanje hišnih priključkov in števc;

4. tehnični nadzor, pregled, preizkus in popravilo vseh vodovodnih naprav, mrežja in instalacije; 5. tehnična kontrola posameznih zasebnih vodov g'de na spoj z javno vodovodno mrežo; 6. pobiranje pristojbine za uporabo vode (merjena in pavšalna vodarina); 7. skrb za higiensko kakovost vode v sodelovanju s pristojnimi sanitarnimi organi (preventivna);

9. člen
 Nadzor nad higieno kvaliteto vode opravlja občinski sanitarni inspektorat, ki v ta namen vodi

register objektov za vodno oskrbo na področju ptujke občine in opravlja redno kontrolo bakterioloških in kemičnih lastnost: pitne vode po veljavnih predpisih.

Občinski sanitarni inspektorat lahko z odločbo prepove uporabo pitne vode v primerih, ako bi postala pitna voda zaradi pomanjkljivosti na omrežju ali zaradi drugih nepredvidenih okvar vode glede higienske kakovosti tako saba, da bi ogrozila zdravje ljudi.

Podjetje mora sprosti obveščati občinski sanitarni inspektorat o vseh večjih spremembah na omrežju.

10. člen
 Podjetje mora imeti izvorni situacijski načrt vodovodnega omrežja in vsaj še eno kopijo v merilu M=1:500 ali 1:1000.

Podjetje mora izvorni načrta hraniti na neoprijemljivem mestu. Po eno kopijo načrta mora imeti tudi odtokovsko in vodovodno omrežje. Podjetje mora izvorni načrta hraniti na neoprijemljivem mestu. Po eno kopijo načrta mora imeti tudi odtokovsko in vodovodno omrežje.

11. člen
 Nova zajetja in nove napajalne naprave se izgrajujejo v sklađu s časovni porostom mesta oziroma naselij v okviru dolgoročnega plana, katerega sestavi podjetje po urbanističnem načrtu. Plan potrdi svet za komunalne in stanovanjske zadeve. Plan mora biti vsklajen z revidiranim glavnim načrtom razširitve in obnove.

Posamezne napajalne vode lahko izjemoma položijo podjetje na pobudo skupne doboči odjemalcev v določenem predelu - s potrditvijo zgoraj navedenega strokovnega sveta in v skladu z glavnim načrtom.

12. člen
 Ako je v bližini stavbe položen napajalni cevovod (omrežje) se mora napeljati hišni priključek najkasneje v dveh letih od dneva, odkar je v bližnjem okolju končana napeljava.

13. člen
 Obveznost priključka po 12. členu odredi oddelek za gospodarske in komunalne zadeve ObLO Ptuj z odločbo

14. člen
 Odvzem vode z vodovoda je dopusten le v naslednjih primerih:
 1. iz javnih cestnih hidrantov,
 2. iz javnih izlivk,
 3. preko hišnih priključkov.

III. JAVNI IZTOKI

15. člen
 Javni iztoki so:
 1. cestni hidranti,
 2. javne izlivke,
 a) odprte pipe, katere uporabljajo več konzistnikov in so kot take razglašene z odločbo sveta za komunalne in stanovanjske zadeve ne glede na lastništvo;

b) vdometi, grajeni v skladu z urbanističnim načrtom.
 Vse javne iztoke vzdržuje podjetje, katero jih mora pozmi primerno zavarovati pred zmrzovanjem.

16. člen
 Iz cestnih hidrantov smejo jemati vodo brez dovoljenja podjetja samo gasilci in od njih pooblašcene osebe v primeru požara.

17. člen
 Za škropljenje ulic, nasadov in eventualno kmetijskih površin smejo komunalne organizacije in drugi koristniki jemati vodo iz vodovodnega omrežja le z dovoljenjem podjetja. V ta namen morajo koristniki skleniti s podjetjem posebno pogodbo.

IV. SPAJANJE Z VODOVODNO MREŽO

18. člen
 Iz javnega vodovodnega omrežja se oskrbujejo odjemalci s spojnimi vodi — hišnimi priključki.

19. člen
 Vodovodne priključke na vodovodno omrežje dovoljuje podjetje po prečnji, ki jo mora odjemalec vložiti pri upravi podjetja. S podpisom prošnje odjemalec jamči za svoje naročilo.

K prošnji je treba priložiti naslednje dokumente:
 a) situacijski načrt zemljšča z vrisom stavbe z vsemi potrebnimi merami v merilu 1:1000, izven mestnega območja pa v merilu 1:2880;
 b) načrt vodovodne instalacije po nadstropjih v merilu 1:100;

c) po potrebi tudi hidravlični račun;
 d) katastrske podatke, vložno in parcelno številko zemljšča;
 e) predračun, predizmere in specifikacije materiala. Dokumentacija mora biti priložena v dveh izvedbah.

20. člen
 Podjetje lahko v opravičenih primerih odstopi od gornjih zahtevkov.

21. člen
 Uporaba vode je mogoča šele po uspešnem opravljenem preizkusu priključka in instalacije. Če strokovna komisija ugotovi, da instalacije niso predpisano vgrajene, sme odjemalec uporabljati vodo šele potem, ko komisija zapisniško ugotovi, da so odstranjene pomanjkljivosti.

22. člen
 Investitor objekta oziroma odjemalec nosi stroške za napeljavo hišnega priključka od glavnega cevovoda do števca. To velja za primer, da dolžna priključka od glavnega cevovoda do števca ne presega 12 metrov. V primeru da je ta dolžina večja od 12 metrov, nosi razliko podjetje, in sicer velja to samo za stanovanjska poslopja.

23. člen
 Odjemalci so dolžni vodovodne naprave in instalacije (od števca dalje) vzdrževati na svoje stroške in v uporabljenem stanju. Podjetje ne odgovarja odjemalcu za eventualno škodo ki bi nastala potrošnikom vode zaradi poznejših napak na teh napravah. Podjetje tudi ni odgovorno za škode, ki bi nastali zaradi samovoljne graditve instalacij ali gradnje, ki so v nasprotju s predloženim načrtom.

24. člen
 Podjetje odredi velikost, način izdelave in namestitve hišice za števce. Obenem daje potrebne načrte z merami, če to ni v odobrenem načrtu predvideno.

25. člen
 Pristop do števca mora biti vedno neoviran. Prostor za vodni števce se ne sme uporabljati za shrambo drugih predmetov.

26. člen
 Ventile na spojnemvodu (od uličnega voda do števca) smejo zapirati samo pooblaščenci podjetja.

27. člen
 Instalacijsko podjetje, vodovodni instalater ali odjemalec sme v najnujnih primerih zapreti ventil pred števcom, vendar mora to javiti podjetju v roku 24 ur.
 Odjemalec je dolžan javiti podjetju sleherno poškodbo na hišnem priključku.
 Stroške za vgraditev števca plača odjemalec samo enkrat. Ako podjetje pozneje odstrani in ponovno vgradi števce (zaradi popravil ali pregledov), nosi samo vse zadržne stroške.

28. člen
 Na predlog odjemalca vode sme podjetje vgraditi vzporedno z glavnim števcem ali za njim še enega ali več vodnih števcem (vodomero), če meni, da je to potrebno. Taki števci služijo kot pomožni števci.

29. člen
 Na zahtevo in stroške odjemalca lahko podjetje preizkusi števce tudi pozneje. Če se pri preizkusu ugotovi, da je vodni števce nepravilno izkazoval količino uporabljene vode, nosi podjetje stroške za preizkus.

30. člen
 Vodarina-pristojbina za uporabo vode se določi in plača za vso vodo po podatkih števca. Vodarina se obračuna iz razlike stanja števca med vsakokratnim odčitanjem.

31. člen
 Vodarino pobira podjetje po tarifi, katero določi Občinski ljudski odbor Ptuj.

32. člen
 Dokler ne bodo vgrajeni števci pri vseh odjemalcih, se vodarina tam, kjer ni števcem, zaračuna pavšalno po cenah, določenih po 31. členu tega odloka.

33. člen
 Taksi odjemalci se imenujejo pavšalisti.
 Pavšalno vodarino določi podjetje z odločbo, proti kateri je v roku 8 dni dopustna pritožba na svet za komunalne in stanovanjske zadeve Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

34. člen
 Potrošniki vode, ki še nimajo vodovoda, ne smejo jemati vode pri sosedu pavšalistu.

35. člen
 Porabo vode ugotavlja podjetje po svojih uslužbencih. Ti določajo količino porabljene vode po izmeri števca tako, da odštejejo količino le v celih m³. Za odštevanje mora imeti uslužbenec pisмено pooblastilo podjetja. Stanje števca se odšteje enkrat na mesec, oziroma kadarkoli je to potrebno po presoji podjetja.

36. člen
 Števce deluje pravilno, če napaka v registriranju oziroma odklon ni večji od + ali - 5%, kar se določi s preizkušnjo.

37. člen
 Če se pri odštevanju števca ugotovi, da se je ta ustabil, oziroma če se dvomi v njegovo pravilnost, odstrani uslužbenec podjetja števce in ga uradno preizkusi. Za kritični čas zaračuna podjetje povprečno vodarino. Pavšal se določi na povprečju zadnjih 3 mesecev oziroma, če to ni mogoče, v predvidenem povprečju prihodnjih 3 mesecev. Če je tako preizkušnja zahtevala odjemalec, a se ugotovi, da je vodni števce brezhilne, plača naročnik stroške odstranitve in ponovno montažo. V nasprotnem primeru ima odjemalec pravico zahtevati povrnitev ugotovljene in preveč plačane vodarine.

38. člen
 Če se po krivdi ali zaradi malomarnega ravnanja vodni števce ne more več odšteti, podjetje ustmeno ali pisмено obvesti odjemalca, katerega dne in ob kateri uri bo njegov uslužbenec odšel dosegljiv oziroma popravljen števce. Obenem se odjemalcu zaračuna pavšalna vodarina, katero mora plačati v osemih dneh po prejemu računa. Takoj po prihodnem odštetju se plačani denarni znesek obračuna z merjeno vodarino.

39. člen
 Če nastane pomanjkanje vode zaradi suše, požara, tehničnih okvar, ali drugih nepredvidenih ovir, se pooblašča Svet za komunalne in stanovanjske zadeve Občinskega ljudskega odbora, da izda odredbo, s katero začasno prepove porabo vode za škropljenje vrtov, nasadov, cest, ulic, hodnikov, motornih vozil ter podobno in vsak večji odvzem vode.

40. člen
 Podjetje lahko odvzame vodo tudi v naslednjih primerih:
 1. pri samovoljnim preurejevanju in namerni poškodbi priključka ali instalacije, kar se mora komisija ugotoviti;

2. v času popravila na odjemalčevi instalaciji ali na glavnem vodovodnem omrežju oziroma napravah;
 3. če pokvarjeno stanje odjemalčeve hišne instalacije ogroža zdravje odjemalcev ali kvari pitnost vode v vodovodnem omrežju;

4. če so naprave poleg števca tako zatrpane ali nedostopne, a odjemalec ne odstrani predmetov oziroma ne očisti prostora v roku 3 dni po vročitvi pismenega opomina.

5. če odjemalec ali njegov zastopnik noče dati pojasnila uslužbencu podjetja oziroma, če ne dovoli, da ta uslužbenec pregleda napravo od instalacije;

6. če odjemalec kljub prepovedi po 45. čl. tega odloka uporabi vodo za škropljenje vrtov, nasadov, cest, ulic, hodnikov ali za pranje motornih vozil, ali če odvzame več vode kot po navadi.

41. člen
 Pred popravili in drugimi predvidenimi ukrepi, ki zahtevajo časovno zaporo vode, mora podjetje pravočasno, vsaj en dan pred dnevom odvzema vode obvestiti javnost na krajevno običajen način o nastopu in trajanju prekinitev.

42. člen
 Podjetje ne jamči odjemalcem za eventualno škodo, ki bi nastala zaradi potrebne odvzema vode pri popravilih in pri vseh nepredvidenih okvarah na omrežju.

43. člen
 Z denarno kaznijo do 5000 din se kaznuje:
 1. kdor odvzame brez dovoljenja podjetja vodo iz vodovodnega omrežja ali iz cestnega hidranta;
 2. kdor odvzame vodo iz javnih izlivk za škropljenje vrtov, nasadov, cest, ulic, hodnikov ali za pranje motornih vozil, ali kdor odvzame več vode kot po navadi,

44. člen
 Z denarno kaznijo do 10.000 din se kaznuje:
 1. kdor priključi spojni vod (hišni priključek) oziroma priključi svojo instalacijo na omrežje brez predhodnega tehničnega pregleda po uslužbencu podjetja;

2. kdor napravi brez dovoljenja podjetja spremembo ali popravila na priključku ali vgradi ventil s števcem oz. napravi odcep na priključku;
 3. kdor spoji hišno instalacijo priključeno na omrežje, neposredno z lastnimi napravami za dobi-vanje vode ali kdor takih spojev ne odstrani.

4. kdor vgradi prezračevalne naprave in primerno ne zavaruje iztoka prezračevalne cevi;

5. kdor neposredno spoji parni kotel ali stroj za kuhanje, čiščenje ali barvanje z vodovodnimi napravami oziroma omrežjem;

6. kdor pokvari števce ali njegov spojni del oziroma če povzroči okvaro števca;

7. kdor kljub opozorilu ne odpravi napake na instalaciji;

8. kdor začne z delom na instalaciji brez soglasja podjetja oziroma sodelovanja pooblaščenega instalaterja;

9. kdor ne dovoli uslužbencu podjetja vstopiti v prostore, kjer so vodovodne naprave;

10. kdor odpre ali zapre cestni ventil na svojem vodu in ne javi podjetju, da je ventil odprt;

11. kdor pred pričetkom del (spremembe instalacije) ne sporoči podjetju spremembo v številu iztokov (izlivkov), oseb in živine;

12. kdor kot odgovorna oseba podjetja ne skrbi za brezhilno delovanje hidrantov na omrežju in ne poskrbi za namestitve znakov o položaju hidrantov;

13. kdor ne zaščiti cevi pred zmrzovanjem oziroma pušča v zimskem času odprte vodovodne iztoke;

14. kdor napravi zasebni hidrant brez dovoljenja podjetja.

VI. NADZOR NAD UPORABO VODE

45. člen
 Podjetje je dolžno, da preprečuje prekomerno porabo in tratenje pitne vode. Zato je upravičeno, da po svojih uslužbencih kadarkoli nadzoruje in pregleduje števce ter hišne instalacije in da ukrene vse potrebno za doseg tega namena.

46. člen
 Če nastane pomanjkanje vode zaradi suše, požara, tehničnih okvar, ali drugih nepredvidenih ovir, se pooblašča Svet za komunalne in stanovanjske zadeve Občinskega ljudskega odbora, da izda odredbo, s katero začasno prepove porabo vode za škropljenje vrtov, nasadov, cest, ulic, hodnikov, motornih vozil ter podobno in vsak večji odvzem vode.

47. člen
 Podjetje lahko odvzame vodo tudi v naslednjih primerih:
 1. pri samovoljnim preurejevanju in namerni poškodbi priključka ali instalacije, kar se mora komisija ugotoviti;

2. v času popravila na odjemalčevi instalaciji ali na glavnem vodovodnem omrežju oziroma napravah;

3. če pokvarjeno stanje odjemalčeve hišne instalacije ogroža zdravje odjemalcev ali kvari pitnost vode v vodovodnem omrežju;

4. če so naprave poleg števca tako zatrpane ali nedostopne, a odjemalec ne odstrani predmetov oziroma ne očisti prostora v roku 3 dni po vročitvi pismenega opomina.

5. če odjemalec ali njegov zastopnik noče dati pojasnila uslužbencu podjetja oziroma, če ne dovoli, da ta uslužbenec pregleda napravo od instalacije;

6. če odjemalec kljub prepovedi po 45. čl. tega odloka uporabi vodo za škropljenje vrtov, nasadov, cest, ulic, hodnikov ali za pranje motornih vozil, ali če odvzame več vode kot po navadi.

48. člen
 Pred popravili in drugimi predvidenimi ukrepi, ki zahtevajo časovno zaporo vode, mora podjetje pravočasno, vsaj en dan pred dnevom odvzema vode obvestiti javnost na krajevno običajen način o nastopu in trajanju prekinitev.

49. člen
 Podjetje ne jamči odjemalcem za eventualno škodo, ki bi nastala zaradi potrebne odvzema vode pri popravilih in pri vseh nepredvidenih okvarah na omrežju.

VII. UPRAVNOKAZENSKE DOLOČBE

50. člen
 Z denarno kaznijo do 5000 din se kaznuje:
 1. kdor odvzame brez dovoljenja podjetja vodo iz vodovodnega omrežja ali iz cestnega hidranta;

2. kdor odvzame vodo iz javnih izlivk za škropljenje vrtov, nasadov, cest, ulic, hodnikov ali za pranje motornih vozil, ali kdor odvzame več vode kot po navadi,

51. člen
 Z denarno kaznijo do 10.000 din se kaznuje:
 1. kdor priključi spojni vod (hišni priključek) oziroma priključi svojo instalacijo na omrežje brez predhodnega tehničnega pregleda po uslužbencu podjetja;

2. kdor napravi brez dovoljenja podjetja spremembo ali popravila na priključku ali vgradi ventil s števcem oz. napravi odcep na priključku;

3. kdor spoji hišno instalacijo priključeno na omrežje, neposredno z lastnimi napravami za dobi-vanje vode ali kdor takih spojev ne odstrani.

4. kdor vgradi prezračevalne naprave in primerno ne zavaruje iztoka prezračevalne cevi;

5. kdor neposredno spoji parni kotel ali stroj za kuhanje, čiščenje ali barvanje z vodovodnimi napravami oziroma omrežjem;

6. kdor pokvari števce ali njegov spojni del oziroma če povzroči okvaro števca;

7. kdor kljub opozorilu ne odpravi napake na instalaciji;

8. kdor začne z delom na instalaciji brez soglasja podjetja oziroma sodelovanja pooblaščenega instalaterja;

9. kdor ne dovoli uslužbencu podjetja vstopiti v prostore, kjer so vodovodne naprave;

10. kdor odpre ali zapre cestni ventil na svojem vodu in ne javi podjetju, da je ventil odprt;

11. kdor pred pričetkom del (spremembe instalacije) ne sporoči podjetju spremembo v številu iztokov (izlivkov), oseb in živine;

12. kdor kot odgovorna oseba podjetja ne skrbi za brezhilno delovanje hidrantov na omrežju in ne poskrbi za namestitve znakov o položaju hidrantov;

13. kdor ne zaščiti cevi pred zmrzovanjem oziroma pušča v zimskem času odprte vodovodne iztoke;

14. kdor napravi zasebni hidrant brez dovoljenja podjetja.

VII. KONČNE DOLOČBE

52. člen
 Vsa potrebna navodila za izvajanje tega odloka predpiše svet za komunalne in stanovanjske zadeve Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

53. člen
 Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

54. člen
 Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem vestniku za okraj Maribor. Štev.: 05/1-39-27/1-60.

Ptuj, dne 15. septembra 1960,
 Podpredsednik občinskega ljudskega odbora Franc Primc

Objave in oglasi

Izgubljeno
 Na avtobusni progi Stoperc-Majšperk, Ptujka gora se je 8. oktobra 1960 zgubil kovček. Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi vrne na postaji Ljudske milice Majšperk ali Ptuj.

DEZNI PLAŠČ in usnjene rokavice sem izgubil dne 9. oktobra 1960 od gostilne Zupančič do Zabajka. Najditelja prosim, da isto vrne v upravi lista.

Prodaj
 STARA VRATA, okna in peči, dobro ohranjena, ter drugi material lahko dobro kupite 20. oktobra v stanovanjski hiši Ljutomerska 18, Ptuj.

Sewiba
GOSPODINJSKO POMOČNICO iščem k štiričlanski družini. Naslov v upravi lista.

ZAHVALA
 Ob nenadestiljvi izgubi, ki nas je doletela s smrtjo naše žene, mame, stare mame

MARIJE NEMEC
 roj. SIROVNIK iz Zetal
 se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za spremstvo na njeni zadnji poti in za izražena sožalja.
 Zetale, 11. oktobra 1960.
 Zalujoči mož Franc, sinovi Franček, Anžek in Vinko, hčere Bertla, Minka z možem in ostalo sorodstvo.

PTUJSKI TEDNIK

RAZPIS

Komisija za uslužbene zadeve OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA PTUJ razpisuje prosto mesto

tajnika(co) Osnovne šole „FRANCA OSOJNIKA“ PTUJ

POGOJ: nepopolna srednja šola. Prednost imajo osebe s strojepisnim tečajem in pšarniško prakso.

Prošnje z izčrpnim življenjepisom in z navedbo dosedanjih zaposlitev, kolkovane s 50 din državne takse in priloženim šolskim spričevalom, naj vložijo kandidati pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj. — Razpis velja 15 dni po objavi.

Komisija za uslužbene zadeve Občinskega ljudskega odbora Ptuj